

Vlaams
Parlement

vergadering **C205**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 23 april 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de open brief van Media.21, de koepel van digitale media – 1777 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Lionel Bajart aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de onafhankelijkheid van cultuurhuizen – 1759 (2014-2015)	7
VRAAG OM UITLEG van Caroline Bastiaens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over Cultuurprijzen Vlaanderen – 1790 (2014-2015)	12
VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de rechtsonzekerheid voor gemeentes die momenteel een cultuur- of gemeenschapscentrum bouwen – 1795 (2014-2015)	14
VRAAG OM UITLEG van Freya Van den Bossche aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de belangenbehartiger in de cultureel-erfgoedsector – 1817 (2014-2015)	18
VRAAG OM UITLEG van Yamila Idrissi aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de Luisterpuntbibliotheek – 1848 (2014-2015)	23
VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het voortbestaan van de lokale jeugdleden – 1820 (2014-2015)	26

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de open brief van Media.21, de koepel van digitale media – 1777 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, minister, in een open brief met als titel 'Tijd voor innovatief en fair mediabeleid in plaats van dure blanco cheques' richten de leden van Media.21, de koepel van digitale media, zich tot de overheden. In hun open brief weerklinkt een oproep om meer rekening te houden met de onafhankelijke en digitale journalistiek. Specifiek vragen ze een eerlijker mediabeleid dat niet altijd ten voordele zou werken van de grote mediabedrijven en verwachten ze dat er meer ingezet wordt op innovatie en op nieuwe spelers.

In hun oproep verwijzen ze naar de steun aan de klassieke media via het bezorgingscontract voor de papieren kranten en naar de discrepantie in de verschillende btw-tarieven die gehanteerd worden. Zo is een abonnement op een digitale nieuwswebsite onderhevig aan 21 procent btw, terwijl een abonnement op een papieren krant vrijgesteld is van btw. Ze vinden dat niet eerlijk.

Verder vraagt de koepel extra aandacht voor journalistieke innovatie. Ze bepleiten een verdriedubbeling van de middelen voor het Fonds Pascal Decroos en ze ijveren ook voor meer aandacht voor de nieuwe media. Concreet stellen ze voor om in plaats van Kranten in de Klas (KiK), nieuws in de klas te ondersteunen zodat niet er niet alleen aandacht is voor nieuws uit de papieren krant, maar ook voor nieuws van de nieuwssites. Dit laatste is ook in het regeerakkoord opgenomen, de verruiming van kranten in de klas is eigenlijk al een verworvenheid.

Momenteel is het zo dat in het Vlaamse medialandschap slechts twee grote krantengroepen overblijven. Dat komt de inhoudelijke diversiteit inderdaad niet ten goede. Daarom spelen de kleinere, digitale initiatieven ook voor ons een belangrijke rol. Zij bevorderen ontegensprekelijk de diversiteit en de pluriformiteit binnen het Vlaamse medialandschap en ze verrijken de berichtgeving. Uit uw beleidsnota leren we dat u – terecht – veel waarde hecht aan pluriforme berichtgeving. Ook u geeft aan dat kwaliteitsvolle nieuwssites zeker een plaats verdienen binnen het media-aanbod.

Naar aanleiding van de open brief stel ik u graag een aantal vragen. Deelt u de bekommernissen die door de leden van Media.21 aangebracht werden? Kunt u er vanuit de Vlaamse bevoegdheden mee aan de slag?

Op welke manier kunt u de pluriformiteit en de diversiteit binnen het media-aanbod bevorderen en welke rol ziet u hier weggelegd voor de digitale media?

Zijn er elementen in de discussie waar u met uw federale collega over wil overleggen? Ik denk hierbij aan de tarieven voor de bezorging van de kranten.

De heer Bart Caron (Groen): Minister, de bekommernis van de groep Media.21 kwam de voorbije weken inderdaad ruim in de reguliere media aan bod. Het is een goede zaak dat die spanning wordt opgeroepen. Het is natuurlijk een probleem om er vorm aan te geven in het Vlaams mediabeleid. Ik hoop dat de minister mogelijkheden ziet, maar dit is natuurlijk vooral een federale kwestie. Het betreft de vroege ochtendcontracten met Bpost en de dominantie van de btw-tarieven. Ze zijn inderdaad aan een actualisering toe, dat moeten we in alle eerlijkheid zeggen.

Het valt trouwens op dat het potje alleen voor die twee zaken, Bpost en de btw, groter is dan dat voor het hele Vlaamse mediabeleid samen. Bovendien staat er

geen kwalitatief instrumentarium tegenover. De bekommernis die ik aan de minister wil meegeven als hij gaat overleggen met zijn federale collega, is of er kan worden onderzocht of er kwalitatieve impulsen kunnen worden gekoppeld aan de steun. De steun is er nu enerzijds voor de kranten, maar anderzijds ook voor de post. Dit is gebaseerd op de democratiseringsgedachte om de krant vroeg bij de mensen te brengen. Dit is een legitieme keuze, de vraag is of dat zo veel moet kosten. Er is echter geen enkele kwalitatieve impuls en dat betreft natuurlijk het Vlaams beleid.

Mijnheer Vandaele, in een onverdacht verleden, voor de verkiezingen dus, heb ik al pogingen ondernomen om de link te leggen tussen de twee. Alle impulsen die we kunnen geven, zitten in het Vlaams beleid. En alle financiële stromen zitten in het federale beleid. Dat bemoeilijkt de kwestie.

Uw vraag is legitiem, ik sluit me er graag bij aan. De kern van het probleem is dat de digitale media minder kansen krijgen dan de traditionele media. Die laatste hoeven voor mij niet 'gestraft' te worden, maar de digitale media zouden minstens gelijkberechtigd moeten worden in dit dossier.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voorzitter, dames en heren, mijnheer Vandaele, natuurlijk heb ook ik kennis kunnen nemen van de open brief van Media.21. Daarin worden heel wat bedenkingen gemaakt bij de steun die vandaag door de overheid wordt gegeven aan de media, u hebt ze al geschetst.

U en ook de heer Caron gaven duidelijk aan dat het zwaartepunt van het ongenoegen op het federale vlak ligt. Het gaat inderdaad over de krantenronden en de onrechtstreekse steun die op die manier aan de kranten wordt gegeven, en over het btw-tarief, dat ook tijdens de paasvakantie nog even in opspraak is gekomen en wellicht nog een staartje zal krijgen. Ik zal me echter niet uitspreken over die zaken, ze zijn de bevoegdheid van de federale overheid. Nu de interministeriële conferenties geïnstalleerd zijn, lijken ze me daarvoor een geschikt forum. Zoals u weet, bestaat er een interministeriële conferentie Cultuur en Media. Ik denk niet dat die in het verleden vaak is bijeengekomen. Het is minstens voor Cultuur mijn ambitie, om, om allerlei redenen onder meer wegens het Brusselse dossier, de conferentie wel bijeen te roepen. Ik neem aan dat we in dat gremium toch een bepaalde dynamiek kunnen creëren om die dingen ook samen te bespreken.

Mijnheer Caron, ik wil wel een nuance maken bij uw laatste uitspraak. Het gaat natuurlijk ook wel over kansen geven aan gedrukte media en kansen geven aan digitale media, maar het gaat natuurlijk over de businessmodellen van de beide media, die nog niet in een nieuwe plooi zijn gevallen. Kansen geven is één ding. In die zin is de brief die wordt aangekaart, behoorlijk pertinent. Het debat is echter breder dan dat.

Ik zal me tot het Vlaamse niveau beperken. Hoewel de financiële hefboomen er inderdaad van een heel andere aard zijn, denk ik immers toch dat we in de beleidsnota en het beleid vandaag en in de toekomst ruime aandacht aan de nieuwe nieuwsmedia geven en willen geven, zowel wat het oogpunt van de gebruiker als wat het aanbod zelf betreft. Dan gaat het over de thema's mediawijsheid, opleiding, onderwijs en innovatie.

Ik geef u een vijftal clusters. Een aantal zaken die ik vertel, kent u wel. Ik zal ze niet in extenso allemaal opnieuw voorlezen.

U weet dat het Vlaams Kenniscentrum voor Mediawijsheid meer middelen heeft gekregen en van mij meer armslag krijgt om iedereen te stimuleren slim en

bewust om te gaan met de media. Naast het feit dat het de gebruikers wijzer moet maken, is het ook wel de bedoeling dat dit centrum samen met de sector een visie ontwikkelt over de rol die private media-actoren – waaronder ook de nieuwe nieuwsmedia – kunnen spelen met betrekking tot mediawijsheid. Dit is dus breder dan alleen maar het overbrengen van mediawijsheid. Het gaat ook wel over de visieontwikkeling binnen de sector. Dat is een proces dat dit jaar zal worden opgestart.

Een ander punt, waarover u het hebt gehad, is dat van Kranten in de Klas. We kennen allemaal het ontstaan. Sinds het schooljaar 2003-2004 speelt dit KiK-project een voorname rol in de kennismaking van jongeren met het Vlaamse krantenaanbod en het leren omgaan met gedrukte media. Sedert het schooljaar 2012-2013 is er ook een duidelijke digitale component, waarbij leerlingen toegang krijgen tot de deelnemende kranten, via de digitale nieuwskiosk Gopress. Er is dus een evolutie. Er is meer flexibiliteit. We willen daar verder op inzetten. Het project moet verder evolueren van een passieve kennismaking met gedrukte kranten – ik druk het nu wat zwart-wit uit – naar een actieve consultatie van digitale nieuwssites, participatie aan discussiegroepen en dergelijke meer. Dat is dus ook in de beleidsnota aan bod gekomen. Er werd inmiddels een onderzoeksopzet uitgeschreven om KiK te evalueren wat gebruik en impact betreft. Daarnaast moet het onderzoek ook inzicht geven in de opportuniteiten om jongeren op een gepaste manier wegwijs te kunnen maken in het diverse en pluriforme aanbod van onze nieuwsmedia, ongeacht de drager. Deze zomer worden de resultaten daarvan opgeleverd. Dat is toch al een tweede punt waarop we verder de bakens willen verzetten.

U bent zeker ook op de hoogte van het opleidingsplatform Mediacademie. Dat moet verder maximaal worden ingezet. Zoals u weet, is dat een stroomlijner en facilitator van sectorspecifieke en open opleidingen in de media. Het biedt ook een platform aan de diverse stakeholders van de sector om te reflecteren over het opstellen en uitwerken van een talentmanagementbeleid. De opleidingen en het omkaderend overleg zijn erop gericht de diversiteit en kwaliteit van onze mediasector te optimaliseren en te versterken. Het onderzoek met betrekking tot deze Mediacademie en de opleidingssteun voor de mediasector start deze maand, en moet ook deze zomer afgerond zijn. Ook daar wordt er dus weer een nieuwe stap gezet. Soms gaat het om bescheiden stappen. De volgende maanden kunnen we de impact daarvan verder bekijken en al dan niet versterken. Bij dit alles wordt ook duidelijk bekeken hoe journalisten van online media meer aan bod kunnen komen.

Dan is er het onderdeel van de innovatie. Dat behoort natuurlijk tot de bevoegdheid van minister Muyters. De wijze waarop media een beroep kunnen doen op de steunaanvragen binnen Innovatie zal ook het onderwerp zijn van een gesprek dat ik met collega Muyters heb en zal hebben. Daarnaast wil ik nagaan hoe we het steunbeleid vanuit Media kunnen koppelen aan innovatieve projecten in de mediasector, los van de louter technologische aspecten. Met andere woorden, dit moet ook maatschappelijk meer worden ingebed. Dat is ook enigszins de teneur van de open brief van Media.21.

Dan is er de rol van de openbare omroep. Ik hoef het niet te herhalen in deze commissie: in een relatief kleine mediamarkt als Vlaanderen moet de VRT de drijvende kracht zijn voor de ontwikkeling en vooruitgang van de hele mediasector. Ook op het gebied van innovatie kan de openbare omroep diegene zijn die de markt mee helpt ondersteunen. Het digitale is een van de elementen die worden meegenomen in de voorbereiding van de nieuwe beheersovereenkomst. Ook hier in het parlement zal dat uitgebreid aan bod komen.

Naast deze vijf belangrijke clusters wil ik kansen geven aan een aantal kleinere projecten. U weet ook dat een aantal van de ondertekenaars van deze open brief rechtstreeks door ons mediabeleid worden ondersteund, en dat zal ook in de

toekomst zo zijn. Met die kleinere projecten willen we toch ook het pluralisme en de pluriformiteit binnen de mediasector versterken. Dat kan gaan over specifieke projecten. Het kan ook gaan over structurele maatregelen. De kwalitatieve nieuwssites verdienen in die zin zeker hun plaats binnen dat meervoudige media-aanbod, want ze zijn complementair aan de reguliere media en verruimen zo het informatieaanbod.

Eén wil ik er nog bijkomend uittillen, namelijk het Fonds Pascal Decroos, dat de voorbije jaren een belangrijke rol heeft gespeeld om mediapluriformiteit, maar ook de onderzoeksjournalistiek in Vlaanderen te stimuleren. Het fonds zorgt ervoor dat journalisten werk kunnen verrichten dat ze zonder deze steun wellicht niet hadden kunnen realiseren. De grote troef van het fonds is immers de mediumneutrale werking en de steun aan de journalist zelf. Het fonds zal voor mij verder een sleutelfunctie blijven vervullen. Dat vertaalde zich nog niet in extra middelen, gezien het huidige budgettaire klimaat, maar hun budget werd ook niet verminderd, wat voor hen toch ook een positieve zaak is, hoop ik. Dat is een bewuste keuze geweest.

Het komt me niet toe om uitspraken te doen over specifieke federale dossiers. Ik zou dat kunnen doen, maar dat zal de zaken niet vooruithelpen. Zoals ik echter al heb aangegeven, neem ik aan dat de mogelijkheden om een interessant gesprek en een dynamiek ter zake binnen de interministeriële conferentie Cultuur en Media op te starten wel van belang kunnen zijn.

Ik denk dus dat ik, met de activiteiten of steunmaatregelen, met het beleid dat ik heb vernoemd, en ook met de specifieke steun voor een aantal ondertekenaars van de open brief, wel aangeef dat ik zeker aandacht heb voor hun noodkreet.

Het bredere verhaal zal ook in een bredere context moeten worden bekeken. Met eenzijdige uitspraken van mijn kant zal ik op korte termijn niet veel oplossingen realiseren.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, u hebt gelijk dat de echte hefboomen zich op het federale niveau bevinden: de gunsttarieven voor de verdeling en de btw-tarieven. Maar het is wel goed dat u de Vlaamse instrumenten die u hebt, ook inzet. U geeft ook aan waar u dat doet. Voor het Fonds Pascal Decroos zijn de middelen weliswaar niet gestegen maar die 300.000 euro blijft wel behouden. Het is toch ook een signaal in deze tijden van krapte dat we dit een belangrijk instrument vinden.

Het doet me ook plezier dat u zegt dat er momenten zullen zijn waarop u met de federale collega's van gedachten zult wisselen. Dat is inderdaad het moment om dit ter sprake te brengen en na te gaan of we daar enige vernieuwing kunnen introduceren. Die zaken bestaan al lang, het zijn van die bijna vastgeroeste situaties. Met een medialandschap dat zo snel evolueert, is het misschien goed dat we die toch zeer belangrijke instrumenten zoals de btw en de gunsttarieven voor verdeling eens in die context bekijken. Dat is wat ook de heer Caron al zei. Ik ben er ook een voorstander van om een aantal voorwaarden te koppelen aan die perssteun. Dit instrument mag gerust wat aangescherpt worden, in die zin dat daar inhoudelijke, kwalitatieve voorwaarden aan gekoppeld worden.

De heer Bart Caron (Groen): Stel u eens voor dat we dat grote bedrag zouden kunnen koppelen aan criteria over buitenlandberichtgeving of culturele berichtgeving. Stel u voor dat we daarmee beurzen zouden kunnen toekennen waarbij het Fonds Pascal Decroos het vijf- of tienvoudige zou krijgen van vandaag, waarbij we een deel van dat geld in documentair werk zouden kunnen stoppen voor radio en televisie.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Ik hoor u graag pleiten voor een nieuwe staatshervorming.

De heer Bart Caron (Groen): Het zou fijn zijn geweest indien alles wat media en delen van telecom betreft, deel zou uitmaken van één geïntegreerd beleid. We zouden er verder mee geraken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lionel Bajart aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de onafhankelijkheid van cultuurhuizen – 1759 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

De heer Lionel Bajart (Open Vld): Minister, er bestaan heel wat misverstanden over de onafhankelijkheid van cultuurhuizen. In het verlengde van de uitspraken over De Roma op 26 maart die onder andere in De Standaard, Het Nieuwsblad en een aantal andere krantenstonden, wil ik het even hebben over de wijze waarop de overheid kijkt naar de culturele instellingen en het kunstveld in het algemeen. De vraag is of een cultuurcentrum zich te allen tijde politiek neutraal zou moeten opstellen, en wat politiek neutraal precies inhoudt. Kan dat, bestaat dat?

Het cultuurveld en de culturele actoren dagen uit, en ze moeten dat ook doen. Het is een inherent onderdeel van cultuur, en dat erkent u ook duidelijk, minister. Ik grijp terug naar uw beleidsnota: "Een hoogontwikkelde democratische samenleving steunt op kritische en verantwoordelijke burgers die maximale kansen moeten krijgen om zich te ontplooien en competenties te verwerven. Cultuurbeleving is hierin onontbeerlijk. Door zich cultureel te engageren doen mensen competenties op die hen houvast bieden binnen andere levensdomeinen. Cultuur prikkelt, zorgt voor een brede en open kijk op de wereld, en stimuleert burgerzin, identiteitsbeleving en een kritisch zelfbewustzijn."

Ik zou daar veel voorbeelden van kunnen geven, maar ik wil het hebben over De Roma in Antwerpen. De geschiedenis van De Roma is bekend: een in verval geraakte bioscoop die door vrijwilligers gered werd van de ondergang en nu een vaste waarde is in het Antwerpse culturele leven. De volksschouwburg programmeert zeer uiteenlopende muziekgenres, theatervoorstellingen, dansnamiddagen, volksbals, filmavonden, kinderrommelmarkten, tentoonstellingen en debatavonden. Het is moeilijk om een beter voorbeeld te geven van een huis waar burgerzin, identiteitsbeleving en een kritisch zelfbewustzijn zo sterk aan bod komen.

Het lijkt alsof De Roma overal erkend wordt voor zijn prominente rol in het cultuurlandschap. In 2013 kende minister Bourgeois 1,1 miljoen euro toe voor de renovatiewerken aan De Roma, u doet dat nu ook zelf, minister. Ook de stad Antwerpen investeert daarin bovenop de jaarlijkse steun, alsook het district Borgerhout. Ik zeg dat het zo lijkt, want op 26 maart kwam er kritiek. Ik citeer: "Culturele landmerken zoals De Roma, waarop wij allen terecht fier zouden moeten kunnen zijn, worden gepolitiseerd. Spijtig, toch? De Roma kan zich best eens bezinnen of een door een volledige gemeenschap en stad ruim gesubsidieerd cultureel centrum zich niet best wat neutraler dient op te stellen. Niet alleen het Stad is van iedereen, ook de subsidies die zij ontvangen komen van iedereen."

Over dergelijke uitlatingen moeten we in de commissie kunnen praten, in alle eerlijkheid en openheid. Zulke opmerkingen kunnen volgens mij enkel voor onrust zorgen,

niet alleen bij De Roma, maar ook in het bredere cultuurveld, en dat bleek ook. De voorzitter van De Roma schreef trouwens: "In een democratie die naam waardig laat cultuur zich niet kooien of monddood maken, ook niet door subsidies. Een subsidie is iets anders dan zwijggeld. Neutrale cultuur is een contradictio in terminis."

Hoe moeten de mensen die dagelijks in onze cultuurhuizen en culturele verenigingen werken en de kunstenaars die worden gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap, naar deze uitspraken kijken? Hoe moeten burgers daarnaar kijken? Wij proberen vandaag zo veel mogelijk mensen te laten participeren aan cultuur en kunst. Als er dan op die manier over De Roma wordt gesproken, wat moet een burger zich daar dan bij voorstellen?

Minister, uitdagingen prikkelen. Kritiek is niet altijd even gemakkelijk. Maar het is niet waar het om draait. Die dingen zijn een belangrijk onderdeel van een gezond samenleven. Kunstenaars, cultuurhuizen, culturele centra moeten daar deel van uitmaken. Dus is de neutraliteit geen optie. Het is niet waar we naartoe willen of moeten gaan.

Minister, kunt u herbevestigen wat u in uw beleidsnota schreef, namelijk dat cultuur moet prikkelen, en zorgt voor een brede en open kijk op de wereld, en burgerzin, identiteitsbeleving en een kritisch zelfbewustzijn stimuleert? Dat in die zin, politiek neutrale cultuur of cultuurhuizen die opdracht moeilijk kunnen vervullen wanneer ze worden teruggedroefd op kritische interactie met maatschappij en politiek? Misschien moeten we zover gaan en zeggen dat 'politiek neutraal' een contradictio in terminis is. Kunt u ook bevestigen dat De Roma, andere cultuurhuizen en kunstenaars niet bezorgd moeten zijn voor een 'voor wat, hoort wat'-scenario?

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans (N-VA): Mijnheer Bajart, ik ben een praktiserend christen. U vraagt aan de minister om zijn doopbeloften te hernieuwen: kunt u herbevestigen wat u in uw beleidsnota schreef? Ik weet niet of u uw plechtige communie hebt gedaan, mijnheer Bajart, ik denk het wel. Minister, in elk geval moet u nu uw doopbeloften herbevestigen van uw liberale collega. (*Opmerkingen van mevrouw Yamila Idrissi*)

Mijnheer Bajart, u durft het niet te zeggen, maar wat u eigenlijk wilt zeggen is: het is de N-VA van Borgerhout die dat heeft gezegd. Ik zal het in uw plaats zeggen. Het is een copy-paste van wat er in de kranten stond. Zo kunt u ook een vraag stellen natuurlijk. U hoopt eigenlijk mee te surfen op de framing die is ontstaan dat de N-VA tegen de cultuurhuizen en tegen De Roma is, en te genieten van de culturele zon – wat u siert –, maar dan moet u ook man en paard noemen. We zijn daar niet boos om, we zijn dat al gewoon.

Ik vond uw betoog een beetje wollig, een beetje Vandeurzen-achtig. Ik wil toch een reactie weergeven. Uiteraard moet politiek zich niet moeien met de programmatie van een cultuurhuis of met de inhoud van een kunstwerk in welke vorm ook. Dat staat niet ter discussie. Daaraan is geen voorwaarde gekoppeld. Een cultuurhuis mag als cultuuractor programmeren, zeggen en doen wat het wil. Dit is een reactie van de N-VA die u natuurlijk niet vermeldt. U bent wat selectief geweest. U hebt meegesurft op de heisa die is ontstaan.

Voor ons moet u uw doopbeloften niet hernieuwen, dat vertrouwen hebben we nog steeds in u, minister. Politiek moet zich helemaal niet moeien met programmatie. Mijnheer Bajart, ik kan u meteen geruststellen: het is ook niet onze intentie om naar een DDR-cultuur te gaan, of een Noord-Korea-cultuur. Dat laat ik over aan andere partijen van het politieke spectrum, die daarop hopen. In elk geval hebben cultuurhuizen het recht om kritiek te uiten op de maatschappij. Het is dan ook het recht van lokale politieke partijafdelingen om hun kritiek weer

te geven. Maar als dat gebeurt, is voor sommigen het kot te klein en dan is er overal heisa. Een cultuurhuis moet daartegen kunnen.

In de beleidsnota en in deze commissie spreken we over diversiteit. Dat is enorm belangrijk in cultuur. We mogen dan ook zeggen dat bepaalde huizen misschien te veel – dat durf ik zeggen in alle openheid en sereniteit – uniform denken en dat die diversiteit niet altijd is gewaarborgd.

U hebt het over De Roma gehad. Dat is een prachtige zaal, ik ben er enkele keren geweest, maar de werking ken ik minder goed. Ik heb me laten informeren door mijn mensen van Borgerhout en omstreken. Die zeggen dat de werking zeer goed is. Ze halen een ruim publiek uit alle lagen van de bevolking binnen. Als ik de website mag geloven, hebben ze 72 procent eigen inkomsten. Dat is een voorbeeld. Ze hebben een 400-tal vrijwilligers. Ik denk dat ze inderdaad goed bezig zijn.

Ook om die reden heeft minister-president Bourgeois – u weet wel, die van de vermaledijde N-VA – 1,1 miljoen euro aan De Roma gegeven voor infrastructuurwerken. Als klap op de vuurpijl geeft diezelfde vermaledijde N-VA, die toevallig de meerderheid uitmaakt in het stadsbestuur van Antwerpen, ook nog eens een subsidie aan De Roma. U ziet dat we dus allemaal heel cultuurminnend zijn.

Een officieel cultuurcentrum moet zich conformeren aan het Cultuurpact. Daarin moeten diverse geledingen hun stem laten horen in het beleid. De Roma is geen officieel cultureel centrum, het is eigenlijk een privaatrechtelijke vzw. Het wordt gesubsidieerd en beschouwd als hét cultuurcentrum van Borgerhout, ook al is het dat naar de letter niet. Indien het zich zo percipieert, zou het dan niet raadzaam zijn om een pluriform denken toe te laten in die huizen? Het is een moeilijke discussie, ik ben daar genuanceerd in.

Ik lees 'voor wat, hoort wat', maar ik denk dat geen enkele partij in dit parlement daar voor is. Je zou eventueel wel de vraag kunnen stellen: indien kunstinstellingen of cultuurhuizen infrastructuur, technici, ruimte ter beschikking stellen – ik heb het niet over vakbonden of middenveldorganisaties, maar politieke bewegingen – is dat dan logisch en correct? We moeten het aan de wijsheid van de cultuurhuizen overlaten om daarover na te denken. In de geest van onze recente campagne reik ik een open hand en hoop ik dat we samen als helfie mee de kar van de cultuurhuizen mogen trekken. Cultuurhuizen hebben het recht om onafhankelijk te zijn en om hun mening te uiten, maar het is evengoed het recht van politici om daar een eigen mening over te vormen. Dat moet kunnen in een debat, en ik hoop dat niet elke uitspraak over cultuur meteen voor heisa zal zorgen. We moeten daar ook vragen over stellen.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp-a): Ik sluit me heel graag aan bij de vraag om uitleg van de heer Bajart. Eerlijk gezegd vind ik de toon van de heer Meremans om daar lacherig over te doen, een serieus incident. De N-VA is daar niet aan haar proefstuk toe. In de vorige legislatuur heeft de N-VA de KVS bevestigd, omdat ze in dat huis 'Niet in onze naam' had gehost. Er was in de vorige legislatuur een vraag van de N-VA over deBuren, die een Belgische avond organiseerde: komt het aan de Vlaamse overheid toe om Vlaamse subsidies te geven aan een evenement waarmee we programmatorisch niet akkoord gaan? U bent dus niet aan uw proefstuk toe, mijnheer Meremans.

Ik citeer nog: "De Roma kan zich best eens bezinnen of een door de volledige gemeenschap en stad ruim gesubsidieerd cultureel centrum zich niet best wat neutraler dient op te stellen. Niet alleen de stad is van iedereen, ook de subsidies die ze ontvangen, komen van iedereen."

Dat is intimidatie. U zult natuurlijk zeggen dat u dat allemaal niet zo hebt bedoeld, maar dat is een bekende tactiek. Eerst gaat u serieus chargeren, en dan gaat u zich terugtrekken en zeggen dat het allemaal niet zo is bedoeld. Maar ondertussen is de boodschap wel aangekomen, en is dat heel intimiderend. De boodschap aan de cultuur is: je kunt je beter conformeren, anders zou er wel eens een sanctie kunnen volgen.

U zult daar lacherig over doen en u zult doen alsof het allemaal niet is gemeend. Als dat komt van een partij die de grootste is in Vlaanderen en de minister-president levert, en die in Antwerpen aan de macht is, dan zullen cultuurhuizen daarover nadenken. In die zin zijn de vragen van de heer Bajart zeer terecht, en wil ik die ook heel, heel erg ondersteunen. Minister, ik wil dan ook graag uw antwoord hierop horen.

De heer Bart Caron (Groen): Het is een fijne meerderheid. Dat geeft dan ruimte aan het parlement om zijn ding te doen en dat is een goede zaak. Laat ons dat toejuichen. *(Opmerkingen van de heer Wilfried Vandaele)*

Ik heb onlangs in een interview met de minister-president gelezen dat de N-VA werk zou maken van een betere beeldvorming over de N-VA in de cultuursector. Goed bezig, zou ik zeggen, mijnheer Meremans. Elke dag bouwen we daar verder aan.

Als het over hosting gaat, pleit ik nog altijd voor een samenleving waarin pluralisme maximaal mogelijk is, zeker in publieke voorzieningen. Als Hart Boven Hard iets organiseert in een schouwburg van een cultuurcentrum, is dat voor mij de minste van mijn zorgen, net als een 11 juliviering. Maar een privéorganisatie is vrij en mag zeggen wat ze wil. Ze mag een links en rechts, een progressief en een conservatief standpunt hebben over de samenleving. Zo werkt dat nu eenmaal. We beoordelen de cultuurhuizen niet op hun politieke standpunten, maar op hun culturele werking. Dat is een traditie in Vlaanderen en dat moet de kern blijven. We moeten een diversiteit aan meningen ondersteunen. Dat hebben we in het sociaal-cultureel werk altijd gedaan. Het is een van onze krachten dat de overheid ook haar critici subsidieert. Zolang we dat kunnen, leven we in een gezonde democratie.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik zal in de eerste plaats herbevestigen. Dat lijkt me niet onbelangrijk. Het is een lokaal gegeven dat vandaag in de commissie aan bod komt, maar het verdient wel een breder debat. Ik wil dus graag herbevestigen wat ik in mijn beleidsnota principieel heb geschreven, en ik denk dat dat breed wordt gedeeld in deze commissie. De intrinsieke waarde van de cultuur voor de samenleving is groot. Mensen geven via cultuur zin aan hun leven en aan hun plaats in de samenleving. Cultuurbeleving prikkelt, motiveert, genereert creativiteit en durf en het leidt tot zelfontplooiing en realisatie, empowerment en sociale cohesie.

Cultuurmakers en -gebruikers tasten samen de vertrouwde grenzen af en verbreden onze horizon. Deze niet-economische waarde van cultuur zal ik in mijn beleid altijd blijven benadrukken. Daar hoort uiteraard een kritische reflectie bij, dat is de evidentie zelf.

Cultuur mag zich dan ook niet laten vangen in hokjes. Cultuur is er in vele vormen en kleuren. De politiek moet zich daar inderdaad niet mee moeien. De vrijheid van cultuurhuizen en kunstenaars staat bij mij heel hoog in het vaandel. Ook ik frons soms wel eens de wenkbrauwen om iets dat wordt gezegd, wordt gedaan of gebeurt in cultuurhuizen, maar dat betekent niet dat het daarom niet meer kan gebeuren. Dat is de beste manier om de cultuur zich verder te laten ontwikkelen in het belang van het algemeen. Vanuit de politiek zeggen of opperen dat een cultuurhuis zich neutraal moet opstellen, is die vrijheid al op voorhand beknotten. Daar doe ik niet aan mee.

Waar ik mij wel mee wil bezighouden, is om zo veel mogelijk mensen te laten participeren aan cultuur. En daarin vervult een huis als De Roma – want daarover hebben we het vandaag, maar morgen kan het over een ander huis gaan – een belangrijke rol. Dat heeft ook iedereen vandaag in deze commissie gezegd.

Dat onze cultuurhuizen zelfs in deze budgettaire moeilijkere tijden de nodige ondersteuning verdienen, daar is, denk ik, iedereen het ook over eens. Dat geldt zeer zeker ook voor een huis als De Roma. In een superdiverse buurt speelt het niet enkel een belangrijke culturele rol, maar vormt het evenzeer het cement tussen diverse bevolkingsgroepen. Het feit dat het een echt volksinitiatief is, is charmerend. Honderden vrijwilligers uit de buurt zetten hun schouders onder de werking, dat maakt dat de renovatiesubsidies die recent werden toegekend, alleen maar meer kunnen worden verdedigd.

Wie oppert, met of zonder nuances, dat cultuurhuizen die al dan niet projectmatig of structureel gesubsidieerd worden, uit de hand van de subsidiërende overheid – wie dat ook mag zijn, vandaag, morgen of gisteren – zouden eten, gaat te kort door de bocht.

Ik zal u niet verrast hebben. Vanuit mijn consensuele rol merk ik op dat de meeste dingen die vandaag werden gezegd, meer raakpunten dan verschillen hebben. Ik ben ervan overtuigd dat de bandbreedte waarbinnen we dit debat voeren, nog altijd de globale bandbreedte is waarbinnen we in Vlaanderen aan cultuurbeleid willen en kunnen doen. Dat is niet alleen een hoop die ik uitdruk, het is ook een vaststelling die ik doe, zelfs na debatten die, ook in deze commissie, af en toe eens scherper mogen zijn. Daarmee heb ik geen enkel probleem.

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

De heer Lionel Bajart (Open Vld): Mijnheer Meremans, de heisa is inderdaad voorbij. Het is natuurlijk niet mijn bedoeling om hier de verschillen te onderstrepen. Ik wilde dit, nu de heisa voorbij is, als volksvertegenwoordiger nog eens in de commissie brengen. U hebt mijn woorden overgenomen, het klopt dat onze minister-president dit reeds in 2013 ondersteunde. Ik heb dat allemaal onderstreept, ik ga ermee akkoord. Het is ook uitermate belangrijk om te benadrukken dat we niet mogen of kunnen verwachten dat kunstenaars en cultuurhuizen aan zelfcensuur moeten doen – u verwacht dat ook niet, dat zeg ik zeker niet – vanuit een verkeerd geplaatste vrees dat er anders wel een budgettaire gevolg zou kunnen zijn. De uitspraken zouden dat gevolg wel kunnen hebben, ongeacht van waar ze komen of wie ze doet. Het is daarom dat ik wilde dat de minister ze nu duidelijk kon ontkrachten zodat er niet langer een sfeer van onzekerheid bestaat rond dit welbepaalde aspect. Dat was mijn betrachting, en ik dank de minister dan ook voor zijn antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp.a): Minister, hartelijke dank voor uw antwoord. Ik had natuurlijk niets anders verwacht, een ander antwoord uit uw mond zou me verbaasd hebben.

Ik merk op dat één volksvertegenwoordiger van de meerderheid in debat treedt met een ander lid van de meerderheid. Dat gebeurt steeds meer in deze commissie. 'Who needs an opposition' met zo'n meerderheid? Het valt op. U kunt dat wel zeggen dat u bruggenbouwers bent en zo meer, maar dit is een feit en daar neem ik akte van.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans (N-VA): Ja, mevrouw Idrissi, ik ben hier nog niet zo lang, sinds januari 2013, maar ik herinner me dat ik ook met u samen in de

meerderheid zat. Ook toen waren we het niet altijd over alles eens. We voerden ook pittige debatten.

En weet u wat er toen gebeurde? Toen zei de heer Caron exact de woorden die u nu gebruikt, exact dezelfde. Het is een beetje zoals een film van Star Trek.

De heer Bajart is van een andere partij, het is dan toch logisch dat we soms van mening verschillen? Dat moet kunnen in een democratie, ik heb het woord 'pluralisme' hier vijf of zes keer horen vallen. Het is dus logisch dat dit gebeurt, dat is ook de bedoeling van deze commissie, anders zou het hier maar saai zijn.

Gisteren pas, mevrouw Idrissi, zijn we erin geslaagd om unaniem, kamerbreed een voorstel van decreet in te dienen. We mogen hier dus veel met elkaar in de clinch gaan, maar als we erin slagen om daadwerkelijk gezamenlijke stappen te zetten, dan zullen we dat ook doen. Dat heet democratie.

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

De heer Lionel Bajart (Open Vld): Mevrouw Idrissi, ik begrijp natuurlijk uw uitgangspunt, maar ik herhaal dat het mijn bedoeling is om duidelijkheid te krijgen bij verdachtmakingen en zaken die kunnen overkomen als halve dreigementen. En we moeten ervoor zorgen dat we onafhankelijkheid en neutraliteit niet door elkaar halen.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp-a): Minister, gaat u dan zondag te biecht in Jette? Dan kom ik graag eens luisteren. (*Gelach*)

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Caroline Bastiaens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over Cultuurprijzen Vlaanderen – 1790 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Mevrouw Caroline Bastiaens (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, de Vlaamse Gemeenschap heeft een traditie in het uitreiken van de Cultuurprijzen Vlaanderen. De verschillende prijzen die de Vlaamse Gemeenschap uitreikt, worden door de laureaten erg gewaardeerd. Het zijn kwaliteitslabels, en de overheid wil daarmee blijf geven van erkenning voor het culturele belang van het werk van de laureaten. Bovendien zijn het stimuli voor de verschillende cultuurdisciplines en verhogen ze het culturele bewustzijn.

Een jury van deskundigen uit de verschillende disciplines van de cultuursector draagt een laureaat voor aan de Vlaamse minister van Cultuur. Aan alle prijzen hangt een bedrag van 12.500 euro vast. De Cultuurprijzen Vlaanderen maken de laureaat bekend op een belangrijk evenement van de sector waarbij zowel de sector als de winnaar aandacht en waardering krijgen. De Prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor Algemene Culturele Verdienste, die de integrale carrière van de laureaat bekroont, wordt uitgereikt tijdens het publieksmoment van het Cultuurforum 2020.

Niet elke prijs wordt jaarlijks uitgereikt. Zo wordt bijvoorbeeld de prijs voor de amateurkunsten tweejaarlijks uitgereikt. Het Forum voor Amateurkunsten kreeg evenwel onlangs bericht van uw kabinet dat er dit jaar geen Vlaamse Cultuurprijs Amateurkunsten wordt uitgereikt. Het bericht luidde: "Het kabinet heeft het

prijzenbeleid in zijn geheel doorgelicht en hervormd. Er werd beslist tot het alternerend/driejaarlijks uitreiken van de Cultuurprijs Amateurkunsten.”

Op de website Cultuur van de Vlaamse overheid konden we hierover echter geen informatie vinden. Ik heb daarom de volgende vragen voor u, minister. Is de hervorming van de Cultuurprijzen Vlaanderen gebaseerd op een evaluatie en zo ja, wat waren de belangrijkste conclusies en aanbevelingen van deze evaluatie en door wie werd de evaluatie uitgevoerd? Welke aspecten van de Cultuurprijzen Vlaanderen worden hervormd: het prijzengeld, de uitreiking, de frequentie, de jury? Waarom werd beslist om de Prijs voor Amateurkunsten voortaan driejaarlijks toe te kennen?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voorzitter, mevrouw Bastiaens, uw goede vraag om uitleg komt eigenlijk iets te vroeg. Ik heb immers op de Vlaamse ministerraad van morgen een voorontwerp van decreet geagendeerd waarbij ik voorstel om de Cultuurprijzen licht te hervormen. Dit voorstel komt er op basis van een evaluatie en input door mijn administratie, die een zeer goed zicht heeft op de voorgeschiedenis van de Cultuurprijzen, alsook op hoe de jurering in het verleden verliep. Meer details zal ik kunnen meedelen nadat dit voorstel besproken en hopelijk ook goedgekeurd wordt in de schoot van de regering.

In afwachting van de goedkeuring door de Vlaamse Regering kan ik u alvast meedelen dat ik voorstel om van veertien naar vijftien Cultuurprijzen te gaan, in het licht van de nieuwe beleidsprioriteiten. Maar goed, binnen het budgettaire kader is in middelen voor elf prijzen voorzien. We hadden natuurlijk kunnen beslissen om het bedrag dat nu aan de prijzen gekoppeld wordt, te verminderen, maar we denken dat het beter is om te alterneren binnen de sectoren. Ook dit jaar zullen er dus elf prijzen worden uitgereikt. Over hoe dat juist zal gaan, zult u nog even geduld moeten hebben. Daarnaast heb ik de leidraad voor juryleden grondig herbekeken en verduidelijkt.

Ik heb voor dit jaar beslist om de Prijs voor Amateurkunsten te alterneren met andere sectoren, waardoor hij nu driejaarlijks wordt uitgereikt. De reden waarom ik alterneer, heb ik al uitgelegd en ik moet rekening houden met het budgettaire kader. Daarenboven moet het 'speelveld' ook in deze sector voldoende groot zijn om een jaarlijkse prijs te kunnen uitreiken.

Hopelijk is er morgen meer nieuws, vandaag is dat er nog niet. We zijn niet over één nacht ijs gegaan. Ik meen dat er een redelijke oplossing uit de bus zal komen.

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Mevrouw Caroline Bastiaens (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U zegt dat ik net iets te vroeg ben met mijn vraag. Misschien komt mijn vraag nog net op het goede moment om u wat inspiratie te kunnen geven.

Uiteraard moeten de Cultuurprijzen afgestemd zijn op de beleidsprioriteiten. Dat lijkt me nogal logisch.

U zegt dat u ervoor hebt gekozen om niets te wijzigen aan het prijzengeld. Ik begrijp natuurlijk dat u binnen de bestaande budgettaire constraints moet werken. We zullen dit in de toekomst moeten bekijken, maar ik meen dat vasthouden aan het bedrag geen fetisj mag zijn. Het moet gaan om een substantieel bedrag, dat is duidelijk, maar het feit dat er op een voldoende regelmatige basis aan verschillende sectoren een erkenning kan worden gegeven, lijkt me echt wel belangrijk te zijn.

Dit is zeker belangrijk voor het sociaal-cultureel werk en voor de amateurkunsten. U haalde net al aan dat het speelveld voldoende groot moet zijn. En net

bij de amateurkunsten en het sociaal-cultureel werk is dat ongetwijfeld zo. Het zijn net die sectoren die er alle belang bij hebben om op voldoende regelmatige basis in de schijnwerpers te staan. Ze hebben maar weinig toonmomenten. Volgende week krijgen ze wat extra aandacht in de Week van de Amateurkunsten, maar de cultuurprijzen kunnen er zeker ook toe bijdragen.

Ik wil u graag deze bedenkingen meegeven. Ik ben uiteraard benieuwd naar het voorstel dat u zult doen. Ik ben er zeker van dat we elkaar in dezen zullen kunnen vinden.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik neem uw bedenkingen zeker graag mee. Het lijkt me zinvol om deze discussie voort te zetten op het ogenblik dat we met het ontwerp van decreet naar het parlement komen. Ik heb, zoals we per definitie doen in deze regering, geprobeerd om te zoeken naar een evenwichtige oplossing. Ook op dit vlak zijn er voor mij weinig taboes, we zullen het ontwerp in alle vrijheid kunnen bekijken. Ik kan mijn motivatie dan nog verder verfijnen en toelichten. We zullen dit debat zeker nog kunnen voortzetten in het parlement.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de rechtsonzekerheid voor gemeentes die momenteel een cultuur- of gemeenschapscentrum bouwen – 1795 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Caroline Bastiaens

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Voorzitter, minister, ik stel deze vraag naar aanleiding van een bericht in de nieuwsbrief van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). Het is de zoveelste vraag die te maken heeft met de interne staatshervorming en de problematiek van de overheveling van de middelen van het decreet Lokaal Cultuurbeleid naar het Gemeentefonds.

Deze vraag betreft een specifiek punt. De VVSG schreef: "Enkele gemeenten luiden de alarmbel omdat Vlaanderen volgens hen bij de inkanteling van de subsidies lokaal cultuurbeleid in het Gemeentefonds de rechtszekerheid en betrouwbaarheid schendt." In het bericht wordt verwezen naar de gemeenten die momenteel investeren in een nieuw cultuur- of gemeenschapscentrum. Ze namen die beslissing vóór het Vlaamse regeerakkoord van 1 juli 2014 waarin de overheveling van de middelen wordt aangekondigd.

Ze deden dat op basis van het decreet Lokaal Cultuurbeleid, dat op dat moment rechtsgeldig was en waarin ook in een vorm van financiering voor cultuur werd voorzien voor die gemeenten die zouden instappen. Na de inkanteling zal dat onderdeel ongetwijfeld verdwijnen uit het decreet. Zo staat het toch in het voorontwerp, zoals dat ook via de regering is gepasseerd en dat te raadplegen valt op de website van het Vlaams Parlement.

Bij die investeringsbeslissing hielden gemeenten dus wel rekening met toekomstige bijkomende middelen, die ze nu dus zien verdwijnen. Dat is natuurlijk altijd een probleem: als men regelgeving verandert en men een punt neemt waarop men gaat vereffenen of iets gaat vastleggen, dan zijn er natuurlijk mensen die misschien eeuwig een aantal voordelen zullen genieten, maar ook anderen die daar niet meer bij kunnen komen, om diezelfde voordelen te genieten.

De vraag is hoe het verder moet. De VVSG suggereert om in een overgangperiode te voorzien, om toch minstens die gemeenten die bezig zijn, toegang te geven. Ik weet ook wel dat het hier natuurlijk gaat over een stijging van het totale budget voor het decreet Lokaal Cultuurbeleid: als er bijkomend gemeenten instappen, is er een extra subsidie. Die is niet gebudgetteerd in de huidige middelen, waar overigens nog eens 5 procent afgaat voor die naar het Gemeentefonds gaan. Ik wil niet te technisch zijn, maar men vraagt of er een overgangperiode kan zijn zodat die gemeenten alsnog kunnen instappen en ook later, bij de overheveling naar het Gemeentefonds, die voordelen kunnen genieten.

Minister, ik wil mijn bekommernis uiten over die cultuur- en gemeenschapscentra die in de steigers staan. Veel cultuurcentra zijn het niet. Het zijn vooral gemeenschapscentra. Ik heb het even nagevraagd, maar kon geen details krijgen met betrekking tot de vraag over welke gemeenten het zou gaan. Daarom vraag ik het aan u zelf. Ik heb wel degelijk een inspanning gedaan om dat in detail op te zoeken, maar zo eenvoudig is dat niet.

Ik wijs met mijn vraag op de problematiek van dat oormerken van de middelen voor lokaal cultuurbeleid. Als de gemeenten niet gaan besparen op hun lokaal cultuurbeleid, waarom zouden we dan ons zorgen moeten maken, want dan zouden ze electoraal zelfmoord plegen enzovoort. Laten we die discussie nog even parkeren: die zal nog een tijdje meegaan. Dit geldt in ieder geval niet voor die gemeenten die momenteel aan het investeren zijn vanuit de wetenschap dat ze op een goede dag zullen instappen. Dat is dus eigenlijk de vraag: wat met die gemeenten die in de transitie zitten, die nog niet zijn ingestapt in dat onderdeel van het lokaal cultuurbeleid, maar wel aan het bouwen zijn of meteen bouwplannen hebben?

Minister, kreeg u ook rechtstreekse signalen van gemeenten die in dat geval zijn? Erkent u dat er voor deze specifieke gemeenten een probleem is of kan zijn? Hebt u een zicht op de omvang van het aangekaarte probleem, zowel qua aantal gemeenten als qua budgettaire weerslag? Ik heb een poging gedaan om dat zelf eerst vooraf op te zoeken, om de draagwijdte van mijn vraag te kunnen inschatten, maar dat is momenteel niet mogelijk. Hoe wilt u deze particuliere gevallen behandelen binnen de context van de algemene inkanteling, dus van het hele onderdeel van het lokaal cultuurbeleid? Hoe kunt u garanderen dat opstartende centra – vooral gemeenschapscentra, eventueel cultuurcentra – alle kansen krijgen om zich te ontplooiën en zich te ontwikkelen tot onmisbare schakels in dat gemeentelijke weefsel?

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp-a): Voorzitter, minister, geachte leden, mijn collega, de heer De Loor, had hierover een vraag gesteld aan minister Homans. Ik zal die vraag eigenlijk hernemen. Ik merk dat hij zich heeft gebaseerd op dezelfde informatie als de heer Caron. In de nieuwsbrief van de VVSG van 31 maart 2015 lasen we dat enkele gemeenten de alarmbel luiden omdat Vlaanderen volgens hen bij de inkanteling van de subsidies voor lokaal cultuurbeleid in het Gemeentefonds de rechtszekerheid en betrouwbaarheid schendt. De klacht komt van gemeenten die momenteel investeren in een nieuw cultuur- of gemeenschapscentrum. Ze namen die beslissing vóór het Vlaamse regeerakkoord van juli 2014, waarin staat dat de middelen voor lokaal cultuurbeleid zullen opgaan in het Gemeentefonds. Op basis van het decreet Lokaal Cultuurbeleid, dat nog tot 1 januari 2016 geldt, konden ze door te investeren aanspraak maken op meer werkingssubsidies. We spreken hier over forse bedragen, met een minimum van 130.000 euro voor een cultuurcentrum van categorie C, werkingmiddelen die overigens sinds enige tijd vrij konden worden besteed binnen de werking van het cultureel centrum en niet langer waren geoormerkt voor bijvoorbeeld de inzet van personeel.

Bij hun investeringsbeslissing hielden die gemeenten dan ook rekening met die toekomstige bijkomende middelen. De verdeling van de ingekantelde middelen gebeurt vanaf 2016 echter op basis van het aandeel van elke gemeente in 2014. Toen waren de betrokken besturen echter nog aan het bouwen, zodat ze vanaf 2016 op een veel lager niveau zullen uitkomen dan dat waar ze redelijkerwijze op konden rekenen. Voor de VVSG moeten gemeenten in dat specifieke geval aanspraak kunnen maken op bijkomende middelen, zonder dat dat ten koste mag gaan van andere besturen. Men pleit er ook voor om in een overgangsperiode te voorzien in extra middelen. Zo kan Vlaanderen zich een betrouwbare partner van de lokale besturen tonen.

Minister, wat vindt u van zo'n overgangsperiode? Denkt u daaraan? Hebt u rechtstreeks signalen gekregen van de gemeenten? Over hoeveel gemeenten gaat het? Dan kunnen we de problematiek immers juist inschatten. Ik ben ervan overtuigd dat dit debat nog verder zal worden uitgesponnen wanneer het ontwerp van decreet op tafel ligt. Ik blijf echter vinden dat het oormerken van die middelen de juiste oplossing is, zonder dat daar ook enige budgettaire implicatie van zal zijn. Ik ben zeer benieuwd naar uw antwoorden.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voorzitter, geachte leden, zoals u weet, wordt met het voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten houdende de subsidiëring van de lokale besturen binnenkort een einde gesteld aan de subsidiëring op basis van Vlaamse beleidsprioriteiten. Dit voorontwerp van decreet omvat diverse sectoren. Cultuur is er slechts één van. In de praktijk betekent dat echter inderdaad dat de financiële middelen voor het gemeentelijk cultuurbeleid, de openbare bibliotheken en de cultuur- en gemeenschapscentra worden toegevoegd aan het Gemeentefonds. Ik heb dat al gezegd en zal het nog even herhalen: de subsidiëring op basis van Vlaamse beleidsprioriteiten zal enkel nog van toepassing zijn op de zes randgemeenten rond Brussel. In het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest blijft de oude regelgeving gelden, met subsidies voor cultuur- en bibliotheekpersoneel op basis van een cultuurbeleidsplan of een bibliotheekbeleidsplan.

Het bekendmaken van het regeerakkoord, en het daarin opgenomen referentiejaar 2014, riep inderdaad vragen op bij een beperkt aantal gemeenten die net waren gestart met het investeren in hun culturele infrastructuur of in hun meerjarenbeleidsplan daartoe verregaande engagementen op zich hadden genomen. Een aantal van die gemeenten hebben me die situatie geschetst. Dat heeft er ook toe geleid dat er vrij snel, dus een hele poos voor de VVSG aan de zogenaamde alarmbel trok, gesprekken zijn gestart om te anticiperen op de mogelijke gevolgen voor die gemeenten die investeren en bouwen, maar nog geen afgewerkte culturele infrastructuur hadden in het referentiejaar 2014.

De grote lijnen zijn inmiddels bekend. Het gaat over drie à vier gemeenten die te kennen hebben gegeven dat ze bij de start van een nieuwe intekenperiode – 15 januari 2017, zoals voorzien in het Planlastendecreet – mogelijkerwijze hadden willen instappen in de Vlaamse beleidsprioriteit 3, met name het beschikken over een voldoende uitgerust cultuurcentrum in de categorie C. We spreken voor deze gemeenten over een mogelijke herschikking van maximaal 520.000 euro.

Daarnaast zijn er ook nog een zestal gemeenten die in 2014 nog niet over de nodige infrastructuur beschikten om te kunnen worden gesubsidieerd op basis van de beleidsprioriteit 1, lokaal cultuurbeleid. Voor deze gemeenten gaat het in totaal om een geraamd bedrag van ongeveer 280.000 euro. In totaal gaat het dus over een bedrag van ongeveer 800.000 euro. Dat blijft een raming, aangezien we ook nog niet weten of alle gemeenten hun vooropgestelde engagementen zullen nakomen. Wellicht zal dat wel het geval zijn.

Zoals ik stelde, was de problematiek ons al eerder bekend. Binnen de schoot van de regering werd afgesproken om het regeerakkoord uit te voeren, met referentiedatum 2014, maar werd ook afgesproken dat ik in de loop van 2017 via mijn administratie zal nagaan of die negen gemeenten ook daadwerkelijk hun infrastructuur hebben gerealiseerd, rekening houdend met de criteria die waren opgesomd in het decreet Lokaal Cultuurbeleid. Op dat moment hebben we er ook een zicht op welke eventuele wijzigingen dat teweegbrengt in de subsidiebedragen binnen de voormalige sectorale subsidiestroom voor Cultuur. Een eventuele wijziging van de verdeelsleutel zal dan ook aanleiding geven tot een gewijzigde bijlage 1 van het decreet houdende de subsidiëring van de lokale besturen, dat op dit ogenblik nog een ontwerp van decreet is.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Op zich is dat goed nieuws. Het is een correcte benadering dat voor die gemeenten die effectief in 2017 die inspanning zullen hebben verricht, de bijlage bij het decreet wordt aangepast, dat ze dus eigenlijk toch de middelen krijgen waarop ze zonder inkanteling in het Gemeentefonds recht zouden hebben. Ze worden correct behandeld. Als ze die infrastructuur niet hebben, hebben ze hun kans verkeken. Dat is mijn conclusie en ik vind dat ook terecht, laat dat duidelijk zijn.

Dit is een goed antwoord, dat me zeer tevreden stelt. Ik heb nog enkele kleine opmerkingen. Collega's, laten we ook niet vergeten dat bij de inkanteling in het Gemeentefonds het onderdeel cultuur het overgrote deel is van die pot. Dat blijkt uit die tabel, uit die bijlage. We mogen dus niet lichtzinnig zijn ter zake. Het verschil voor een gemeente zou theoretisch kunnen oplopen tot 400.000 euro, mocht het gaan over een cultuurcentrum van categorie A. Dat is echter theorie, want die zijn ingevuld. Dat zal dus niet het geval zijn.

Ik heb nog een slotbemerking, die verder gaat dan mijn vraag, maar er wel op geënt is. Ik heb begrepen dat het voorontwerp van decreet momenteel bij de Raad van State ligt voor advies. Op het moment dat dit een ontwerp van decreet wordt, zal ik in ieder geval voorstellen om het niet alleen in de commissie Binnenlands Bestuur, maar ook in de vakcommissies waarover dat ontwerp handelt te behandelen, aangezien het ingrijpt in sectorale decreten. Deze commissie behelst Cultuur, Jeugd en Sport: samen is dat, denk ik, 95 procent van die pot. Het is dus maar logisch dat een ingreep met een dergelijke impact op het cultuurbeleid en de cultuurmiddelen ook hier wordt behandeld. Ik zeg dat hier als lid van de Groenfractie. Ik wil in ieder geval verdedigen dat dit zo zal zijn. Minister, ik denk niet dat het iets zal veranderen aan de uitkomst van de beslissing, maar wij moeten ook als parlement, wars van de grenzen tussen meerderheid en oppositie, onze rol kunnen spelen. Nietwaar, collega's?

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp.a): Minister, ik dank u voor uw antwoord, dat geruststelt. De VVSG stelde dat de rechtszekerheid of de betrouwbaarheid zou worden geschaad. Uit uw antwoord begrijp ik dat die culturele centra die hadden gehoopt een bepaald bedrag te krijgen, eigenlijk gerust kunnen zijn, dat ze dat bedrag zullen krijgen indien in 2017 blijkt dat het cultuurcentrum er daadwerkelijk staat. Dat lijkt me een geruststelling voor die gemeenten die vandaag aan het bouwen zijn. Het lijkt me ook wel het enige juiste antwoord op deze vraag. Op dit ogenblik heb ik daar eigenlijk weinig aan toe te voegen.

Als sp.a-parlementslid wil ik me ook aansluiten bij de vraag van de heer Caron, in naam van Groen, om dat ontwerp van decreet ook in de vakcommissies te behandelen. We hebben er hier nu al zoveel over gepraat. Het lijkt me bijna evident dat we dat hier ook zouden kunnen bediscussiëren.

De voorzitter: Die suggestie zullen we meenemen bij de regeling van de werkzaamheden.

De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Ik hoop dat er voor die 800.000 euro die er maximaal bij zouden kunnen komen, niet wordt ingeteerd op de bestaande cultuurmiddelen die naar de gemeenten gaan. Minister, dat zult u nu al moeilijk kunnen bevestigen, dat begrijp ik. Ik hoop dat er een faire regeling komt, met extra middelen, opdat niet iedereen de prijs zou betalen en niet elk stukje van de taart kleiner zou worden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Freya Van den Bossche aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de belangenbehartiger in de cultureel-erfgoedsector – 1817 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp.a): Voorzitter, minister, geachte leden, in maart van dit jaar werd in Gent de vzw Overleg Cultureel Erfgoed (OCE) opgericht. De vzw wil graag een representatieve woordvoerder zijn voor de sector en opkomen voor gezamenlijke belangen. Werkelijk elke van de deelsectoren werkt daarin collegiaal samen: culturele archiefinstellingen, musea, erfgoedbibliotheken, expertisecentra, organisaties voor volkscultuur, erfgoedcellen en de coördinatie lokaal cultureel-erfgoedbeleid.

In zijn persbericht geeft het OCE aan dat het wil bijdragen aan een duurzaam en transparant beleid dat antwoorden geeft op actuele uitdagingen. Het wil de dialoog versterken met diverse overheden en in een constructieve afstemming met het steunpunt, de dynamiek, diversiteit, zichtbaarheid en verankering voortzetten die de sector de afgelopen periode heeft gekenmerkt.

Uw voorganger alsook dit Vlaams Parlement hebben eerder al de wens geuit om één aanspreekpunt te hebben voor overleg met de sector. Er zijn dergelijke belangenbehartigers in de kunstensector en in de sector sociaal-cultureel werk. In het meest recente Cultureel-erfgoeddecreet is om die reden ook een hoofdstuk toegevoegd dat voorziet in de subsidiëring van een belangenbehartiger cultureel erfgoed.

Het is belangrijk om weten dat deze toevoeging algemeen is gesteund in dit parlement via een amendement. Dat amendement werd ingediend door de fracties van Open Vld, CD&V, de N-VA, sp.a en Groen. Het kende dus een heel brede meerderheid.

Ik vond het ook opvallend dat u in het najaar van 2014 bij de bespreking van de beleidsnota aangaf dat u de subsidiëring van de belangenbehartigers wilt stopzetten. U sprak op dat moment zelfs concreet over de belangenbehartiger voor het cultureel erfgoed, al was die op dat ogenblik nog niet actief.

De toevoeging in het huidige Cultureel-erfgoeddecreet waar ik daarnet ook naar verwees, vermeldt nochtans expliciet de mogelijkheid tot toekenning van een werkingssubsidie en de voorwaarden die van toepassing zijn om een werkingssubsidie toe te kennen. Het is u wellicht bekend dat op 1 april een dossier is ingediend door het OCE om die subsidies te kunnen krijgen.

Minister, hoe staat u tegenover de oprichting van deze nieuwe belangenbehartiger, die voldoet aan alle formele vereisten om aanspraak te kunnen maken op de decretaal vastgelegde werkingssubsidie? Welke verwachtingen hebt u concreet van deze belangenbehartiger? Bent u nog steeds van mening dat de belangenbehartigers in de culturele sector zonder overheidsmiddelen hun werking moeten kunnen garanderen? Hoe verwacht u dat zij de rol die ze volgens het decreet en volgens de sector moeten spelen, kunnen invullen zonder financiële middelen? Stel dat u zegt dat structurele middelen voor belangenbehartigers geen optie voor de toekomst zijn, bent u het dan met mij eens dat het op zijn minst belangrijk is om voor een startend platform startsubsidies te overwegen om de eerste werkingsjaren te dekken en hun überhaupt de mogelijkheid te geven om aan ledenwerving te doen en te kijken of zij financieel voldoende bijdragen kunnen bijeenprokkelen om belangenbehartiger te blijven?

Eigenlijk wens ik simpelweg dat het decreet kan worden uitgevoerd. Wanneer u echter zou antwoorden dat u het decreet wilt wijzigen, dan vraag ik u toch om mild te zijn voor diegenen die starten met hun opdracht en nog niet de kans hebben gekregen om leden te werven.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Mevrouw Cathy Coudyser (N-VA): Het is goed dat er een belangenbehartiger voor de cultureel-erfgoedsector is en dat die sector zichzelf organiseert en zorgt voor één aanspreekpunt. De overheid weet dan ook met wie ze spreekt en welke standpunten de sector inneemt. Heel de discussie over de belangenbehartiger in de cultureel-erfgoedsector is al heel breed gevoerd naar aanleiding van de aanpassing van het Cultureel-erfgoeddecreet in 2012. Via een amendement is de belangenbehartiger inderdaad decretaal verankerd. Op die manier bestaat de mogelijkheid om daar subsidies voor te geven. Minister, in die zin ben ik heel benieuwd naar uw antwoord op de vragen van mevrouw Van den Bossche.

Mijn bijkomende vraag is of de administratie intussen al een dossier heeft ontvangen van die belangenbehartiger, want dat is de eerste stap naar subsidiëring. Er moet worden afgetoetst of de belangenbehartiger voldoet aan alle criteria die ook zijn opgenomen in het decreet. Ik ben ook benieuwd, minister, welke verwachtingen u hebt van die belangenbehartiger.

U hebt in de beleidsnota aangekondigd dat u ook met de sector zelf in gesprek wilt gaan over de belangenbehartiger. Ik steun u daarin.

De belangenbehartigers zouden beter door de sector zelf worden gefinancierd. Wanneer de overheid subsidies toekent, dan zullen de algemene middelen voor die sector daardoor niet stijgen. Wat we afromen als subsidiëring voor de belangenbehartiger, zal niet gaan naar de cultureel-erfgoedsector zelf terwijl dit net een sector is die deze middelen kan gebruiken.

Op lange termijn lijkt het me goed dit allemaal eens tegen het licht te houden en in een breder kader de discussie te voeren over de rol van steunpunten en belangenbehartigers. Vraag is welke taken een steunpunt en welke taken een belangenbehartiger heeft, en welke overlappingsen we eruit kunnen halen.

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Mevrouw Caroline Bastiaens (CD&V): Minister, zoals ik in een eerdere vergadering van de commissie al heb aangegeven, zijn wij heel blij met de oprichting van deze belangenbehartiger. Het is helemaal geen evidentie geweest om alle verschillende actoren binnen de erfgoedsector samen te brengen. De diversiteit is daar heel groot. Zoals de vorige sprekers hebben aangegeven, is het

voor ons en voor het beleid heel belangrijk om een goede gesprekspartner te hebben. Ik kijk dan ook naar uw antwoorden, minister.

Ik zal niet verder ingaan op de elementen van een verder debat, zoals ook mevrouw Coudyser al zei. Ik heb de visie van mijn fractie daarop al meermaals aangegeven. Het gaat om een complex gegeven waar we de nodige tijd voor moeten nemen.

De heer Bart Caron (Groen): Ik sluit me aan namens mijn fractie.

Het voorstel van decreet waarvan sprake is er ook gekomen nadat de politiek bijna zelf had gesmeekt aan de erfgoedsector om zich te verenigen in een goede belangenbehartiger. We stellen vast dat de meest achtergestelde sector die met de zwakste belangenbehartiger is. Ik hoop nu dat ze niet tegen een muur knallen.

Los van de discussie die ik liever vandaag niet voer, over de vraag of de overheid belangenbehartigers moet subsidiëren, wil ik op zijn minst een faire behandeling van alle belangenbehartigers, dus geen autofinanciering voor de ene en subsidies voor de andere belangenbehartiger. Dat moet eerlijk gebeuren.

Minister, voor we de discussie ten gronde voeren, zou het fijn zijn om een analyse te maken van de financieringsbronnen van die belangenbehartigers. Soms zijn er relaties met een werkgeversfederatie of met een sectorconvenant. Soms lijkt het alsof iemand volledig autofinancierend is, terwijl dat niet zo is. Ik pleit ervoor om dat heel goed te onderzoeken en na te gaan of de leefbaarheid van die belangenbehartigers op een andere manier dan via subsidies mogelijk is. Een belangenbehartiger van een sector met een reusachtige omzet raakt makkelijker gefinancierd dan bij een kleine sector. Vraag is hoeveel de erfgoedsector vertegenwoordigt in het hele cultuurbudget. Dat is zo weinig dat het bijna niet realistisch is te verwachten dat die alleen vanuit het veld zelf wordt gefinancierd.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voor ik inga op de vragen, geef ik een korte stand van zaken over de subsidieaanvraag van de belangenbehartiger voor de cultureel-erfgoedsector.

Het OCE diende op 1 april 2015 een aanvraag in om voor de periode 2016-2020 gesubsidieerd te worden. De organisatie vraagt een jaarlijkse werkingssubsidie van 75.000 euro. Op 8 april werd de aanvraag ontvankelijk verklaard. Dat betekent dat de aanvrager voldoet aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden van het Cultureel-erfgoeddecreet: beschikken over rechtspersoonlijkheid en gelegen zijn in Vlaanderen of Brussel.

Uiterlijk op 1 juli 2015 zal de administratie een advies bezorgen over de aanvraag. Op basis daarvan zal ik uiterlijk tegen 1 oktober 2015 een voorstel van beslissing voorleggen aan de Vlaamse Regering.

Ik blijf van mening dat belangenbehartiging een zaak is van de sector zelf. Dat betekent niet dat ik niet positief sta tegenover de oprichting van een belangenbehartiger voor de cultureel-erfgoedsector. Belangenbehartiging is historisch een zwak punt in deze sector. Ik juich dan ook toe dat de sector zich verenigt en zich sterker kan opstellen ten aanzien van stakeholders.

Het is momenteel nog te vroeg om te oordelen of deze aanvraag voldoet. Het Cultureel-erfgoeddecreet bevat naast de ontvankelijkheidsvoorwaarden ook subsidievoorwaarden. In het geval van de belangenbehartiger is daarbij bepaald dat minstens de helft van de sector globaal vertegenwoordigd moet zijn, en minstens de helft van iedere deelsector. Het decreet voorziet daarbij in volgende

deelsectoren: erkende musea, culturele archieven, erfgoedbibliotheken, erfgoedcellen, landelijke expertisecentra, landelijke organisaties voor volkscultuur en samenwerkingsverbanden voor internationale profilering.

Verder moet de aanvraag ook worden beoordeeld aan de hand van zes subsidiecriteria: het evenwicht tussen de deelsectoren in de besluitvorming, het betrekken van de erkende cultureel-erfgoedorganisaties in de werking, het betrekken van de koepelorganisaties in de werking, inspelen op ontwikkelingen in de sector, de wijze waarop de doelstellingen gerealiseerd worden en de kwaliteit van het zakelijke beheer. De doorlichting van de aanvraag aan deze voorwaarden en criteria is momenteel nog niet gebeurd.

Belangenbehartiging in de cultureel-erfgoedsector is geen evidente zaak gebleven. Ook de heer Caron wees daarop. De sector is vrij jong en is zich nog aan het organiseren. Het is een diverse sector waarin verschillende soorten organisaties actief zijn, gaande van vrijwilligersverenigingen tot grote professionele spelers. Een bijkomende complexiteit is dat een groot deel van de actoren wordt ingericht door lokale besturen die hun belangen via andere kanalen behartigen. Dat is bijvoorbeeld het geval voor de meerderheid van de musea, maar ook voor de lokale erfgoedcellen, het consultantschap, depots enzovoort.

Ik ben hoopvol gestemd dat het OCE kan uitgroeien tot een volwaardige belangenbehartiger voor de sector. De organisatie lijkt over een breed draagvlak te beschikken en stelt zich actief op. Sinds mijn aantreden heb ik al veel gesprekken gehad met stakeholders uit de verschillende sectoren waaronder ook de actoren die aan de basis liggen van de oprichting van het OCE.

Mijn mening over belangenbehartiging is principieel niet veranderd. Ik vind dit waardevol maar het is een zaak van de sector zelf. De financiering daarvoor moet dus uit de sector zelf komen in de vorm van ledenbijdragen. Eerder dan financiële ondersteuning vind ik het beschikken over een breed draagvlak doorslaggevend in het uitbouwen van een kwaliteitsvolle belangenbehartiger. De ervaring met bijvoorbeeld de Vlaamse Museumvereniging leert dat alleen een subsidie daartoe niet volstaat.

Zoals u zelf hebt aangegeven, voorziet het Cultureel-erfgoeddecreet in de mogelijkheid om een belangenbehartiger te subsidiëren. Het is niet zo dat het decreet oplegt dat er een subsidie moet komen. Ik verwijs in dit kader ook naar de memorie van het amendement dat een subsidie voor een belangenbehartiger mogelijk maakte: "Door de toevoeging van dit en volgende artikels wensen de indieners in de mogelijkheid te voorzien om de subsidiëring van een overlegplatform voor de cultureel-erfgoedsector mogelijk te maken." In een startsubsidie is decretaal niet voorzien. U kent ook de budgettaire beperkingen waarin wij leven. Ik ben er eerder voor te vinden om de beperkte middelen die er zijn in te zetten conform de beleidsnota Cultuur. Voor het cultureel erfgoed heb ik aan de administratie gevraagd een conceptnota cultureel-erfgoedbeleid uit te werken tegen het voorjaar 2016. Die nota zal richtinggevend zijn voor een toekomstig beleid.

Bijna alle kaarten liggen op tafel. Het dossier loopt. We hebben nog even tijd, maar we hebben ook nog tijd nodig om daar een definitieve uitspraak over te doen. Het is geen zwart-witdiscussie. Ik heb de krachtlijnen herhaald, ik zal daar in de toekomst meer concreet nieuws over kunnen brengen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp-a): Minister, ik ben het niet eens met uw principieel uitgangspunt. Het is niet zo dat autofinanciering aangeeft dat iets een breed draagvlak kent. Als u zegt dat ze zichzelf maar moeten financieren, zou u impliciet zeggen dat hoeveel geld men weet te verzamelen, synoniem is

voor een breed draagvlak in een sector ten aanzien van een belangenbehartiger. Dat is helemaal niet zo, dat weet u. Ik wil allerlei lobbygroepen de straat zien opgaan en dan zien wie het meeste geld verzamelt. De hoeveelheid geld die ze verzamelen, is geen synoniem voor hoeveel steun de belangenbehartiger krijgt. Dat is een heel foute logica die u daar hanteert. U zou beter de visie van de heer Caron ter harte nemen. Waar de sector wat armer is, is het helemaal niet vanzelfsprekend om voldoende geld van de leden te krijgen om aan autofinanciering te doen en om een deftig belangenbehartiger te zijn.

Het primaat van de politiek moet inderdaad beslissen, maar u wil toch een sterke partner voor u hebben om mee van gedachten te wisselen. Als u dat wilt, zult u daarin moeten durven investeren. Ik hoop u tussen nu en het voorjaar van 2016 op andere gedachten te kunnen brengen en ik hoop dat anderen dat met mij kunnen doen.

U zegt dat het decreet de mogelijkheid biedt tot subsidiëring. Ofwel zegt u dat u overweegt of van plan bent of zinnens bent om het decreet aan te passen tegen het voorjaar 2016, omdat uw visie anders is dan die van uw voorganger. Fair enough. Maar dan neem ik aan dat u een aanvraag op basis van het huidige decreet zult honoreren, en dat u zegt dat u nog niet alle voorwaarden hebt getoetst en dat u de tijd vraagt om te weten of ze aan die voorwaarden voldoen. Als ze aan die voorwaarden voldoen, neem ik aan dat u ook zult gebruikmaken van de mogelijkheid in het decreet. Als u dat niet doet, waarom laat u uw administratie dan eerst nagaan of ze aan alle voorwaarden voldoen? Waarom wacht u dan tot 1 oktober?

Ofwel zegt u: als ze volgens het huidige decreet aan de voorwaarden voldoen, zullen ze conform dat decreet een subsidie krijgen. Ofwel zegt u: ik zal geen gebruik maken van de mogelijkheid in het decreet want dat is mijn goed recht – dat mag uw keuze zijn, maar ik zou dat weinig gepast vinden. Dat kunt u dan met zoveel woorden zeggen en u hoeft de sector niet maandenlang in spanning te laten, hen hun best te laten doen om aan al die criteria te beantwoorden, om dan toch het deksel op de neus te krijgen op basis van een afweging die u maakt, namelijk of het überhaupt opportuun is om een subsidie toe te kennen. Dat is van een andere orde. U zou nu al simpelweg kunnen zeggen of u wel of niet, zolang het huidige decreet loopt, zult subsidiëren wanneer een aanvraag aan die voorwaarden voldoet.

U zegt dat u nog niet kunt vooruitlopen op wat er precies zal gebeuren. Dat snap ik wel, maar laat deze ene belangenbehartiger, waarvoor we allemaal hard hebben geijverd dat die er zou komen en die naar mijn inschatting – maar laat uw administratie dat rustig bekijken – aan de voorwaarden voldoet, alstublieft niet in de kou staan wanneer het decreet u alle tools geeft om die eindelijk krachtig van start te laten gaan. Het gaat ook niet om het einde van de wereld, als ik naar de bedragen kijk. U weet dat wanneer een begroting wordt opgemaakt, dit niet het grote verschil zal uitmaken. Het gaat dus wel degelijk om een principiële standpunt.

Minister, kunt u binnen uw principiële standpunt ruimte maken voor een beetje pragmatiek, namelijk dat het niet voor elke sector even eenvoudig is om geld bij elkaar te krijgen, en dat deze sector eerder nooit de kans heeft gehad om een goede start te nemen met subsidies?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mevrouw Van den Bossche, ik denk dat u me goed hebt beluisterd en dat u hebt gehoord dat ik mijn principiële uitgangspunten heb herhaald en dat ik heb gezegd dat er, om die verder vorm te geven, nog wat tijd nodig is. Dat debat zullen we te gelegener tijd hebben.

U zult ook begrepen hebben dat ik in mijn antwoord nog geen deuren heb dichtgedaan. De argumenten van de heer Caron om de verschillende belangenbehartigers te bekijken op basis van hoe ze enerzijds aan ledenfinanciering doen, en anderzijds over welke kritische massa kunnen beschikken, lijken me pertinent om in deze oefening mee te nemen.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp·a): Minister, de goede verstaander die ik ben, begrijpt uit uw woorden iets dat toch enigszins bemoedigend is, zij het binnen de krijtlijnen van uw visie. Ik heb de indruk dat u me enigszins tegemoetkomt en wat pragmatiek meeneemt in uw principiële standpunt. Als dat in oktober ook zo blijkt te zijn, wil ik u daar nu al voor bedanken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Yamila Idrissi aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de Luisterpuntbibliotheek – 1848 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp·a): Minister, Luisterpunt is een openbare bibliotheek die zich toespitst op mensen met een leesbeperking: blinden, slechtzienden, personen met dyslexie, MS- en afasiepatiënten. Zij kunnen gewone gedrukte boeken niet of moeilijk lezen en vinden bij Luisterpunt lectuur in een aangepaste vorm, zoals luisterboeken of brailleboeken.

Een luisterboek wordt echt bijzonder als de auteur het boek zelf inspreekt. Onder andere van Marc Reugebrink, Diane Van Broeckhoven en Jef Aerts zijn ingesproken boeken terug te vinden in de Luisterpuntbibliotheek, onder het motto 'auteurs lezen voor in uw oor'. De auteurs, die toch al gauw vijf keer naar de opnamestudio moeten voor zo'n luisterboek, krijgen hiervoor een bescheiden vergoeding.

In maart kregen ze echter een brief met slecht nieuws: het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) heeft de volledige subsidie voor auteurslezingen – 5000 euro in 2013 en 2014 – geschrapt. In haar reglement voor auteurslezingen vermeldt het fonds wel dat bibliotheken een subsidie voor lezingen mogen aanvragen, maar opnames en voorleessessies vallen onder de lezingen die niet in aanmerking komen voor steun. De motivatie is dat het fonds de prioriteit wil geven aan lezingen die de auteur en de lezer rechtstreeks met elkaar in contact brengen.

Het VFL moet vanaf 2015 7,5 procent besparen en is dus verplicht om moeilijke keuzes te maken. Het is wel bijzonder jammer dat een project voor mensen met een leesbeperking het kind van de rekening wordt. Ze zijn al een bijzonder zwakke groep en worden nu dubbel getroffen. Voor hen zijn live-ontmoetingen met auteurs immers niet altijd evident en een auteur in hun oor vinden zij een waardevolle ervaring.

De Luisterpuntbibliotheek kan het project dit jaar nog financieren, dankzij een schenking van de actie Lezen For Life van de VRT-radionieuwsdienst, maar een structurele steun is dit niet.

Minister, bent u op de hoogte van het probleem van de Luisterpuntbibliotheek? Zou steun voor een waardevol project als dit kunnen worden gevrijwaard? Zal in de nieuwe beheersovereenkomst met het Vlaams Fonds voor de Letteren aandacht worden besteed aan projecten voor mensen met een leesbeperking?

De voorzitter: Mevrouw Soete heeft het woord.

Mevrouw Ann Soete (N-VA): We vinden het ook belangrijk dat het beleid voldoende aandacht besteedt aan mensen met een leesbeperking. Het beleid moet in alternatieven voorzien voor die mensen en ervoor zorgen dat ze in contact kunnen komen met en kunnen genieten van literatuur of literaire werken. Dat is een belangrijk uitgangspunt.

Misschien is het een thema dat we moeten meenemen in het kader van de nieuwe beheersovereenkomst met het VFL, waar we een antwoord zullen moeten bieden op een aantal uitdagingen. Wellicht moeten we in dat kader ook nadenken over initiatieven voor mensen met een leesbeperking. Ik wil hiervoor verwijzen naar Nederland, waar de Stichting Aangepast Lezen een zeer vooruitstrevende rol speelt om audioboeken bekend te maken, te verzamelen, ter beschikking te stellen, zelfs tegen een beperkte vergoeding of gratis voor mensen met een beperking. Ik hoop dat we dat ook in Vlaanderen kunnen bewerkstelligen.

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Mevrouw Caroline Bastiaens (CD&V): Ik sluit me aan bij de vraag om uitleg van mevrouw Idrissi, want ik deel haar bekommernis. Ik wil nog een stapje verder gaan. Het gaat niet alleen over het schrappen van die relatief beperkte subsidie, maar ook over het aanpassen van het reglement, dat die toelage in de toekomst niet meer mogelijk maakt. De collega's spreken over de nieuwe beheersovereenkomst van het VFL, maar er is ook de lopende beheersovereenkomst. Minister, vindt u dat wat het VFL heeft beslist, wel past binnen de lopende beheersovereenkomst? De discussie in de toekomst kunnen we gerust nog voeren en dat zullen we ook doen. Het gaat echt wel over een principe, over een zwakkere groep mensen met een leesbeperking waaraan we bijzondere aandacht willen geven. Dat dit gebeurt, betreur ik heel hard. Minister, wat is uw mening hierover?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Naar aanleiding van de besparingen heb ik eind 2014 gesprekken gehad met alle betrokken actoren. In mijn overleg met het Vlaams Fonds voor de Letteren zijn de gevolgen van de besparingen en de keuzes van het VFL in grote lijnen besproken, maar natuurlijk niet tot op het detailniveau van dit project dat 5000 euro bedraagt. Pro memorie: de dotatie aan het VFL bedraagt meer dan 5 miljoen euro. In tijden van besparingen is het niet abnormaal dat er keuzes worden gemaakt waarbij elke organisatie zich bezint over zijn kerntaken, het VFL, maar ook de Luisterpuntbibliotheek en anderen.

Het VFL heeft de keuze gemaakt om prioritair alleen de rechtstreekse ondersteuning van auteurs, vertalers en illustratoren en de reguliere auteurslezingen te vrijwaren. Andere initiatieven en projecten worden verminderd of stopgezet, waaronder dus ook ondersteuning van auteurs voor de voorleessessies en opnames voor de realisatie van luistercd's, voorlopig voor 2015.

Uiteraard is dit een waardevol project, maar zijn ze dat niet allemaal? Met het stopzetten van alle projectmatige ondersteuning vanuit de auteurslezingen, konden de meer dan 2300 auteurslezingen op jaarbasis zelf buiten schot blijven. Luisterpunt vzw, maar ook andere vzw's, worden binnen het decreet Lokaal Cultuurbeleid gesubsidieerd als organisatie met de specifieke opdracht om een aangepaste dienstverlening uit te bouwen voor personen met een leesbeperking. Het behoort onder meer tot de opdracht van de Luisterpuntbibliotheek om een gediversifieerde en goed uitgebouwde collectie in diverse aangepaste leesvormen ter beschikking te stellen, zoals brailleboeken, luisterboeken en -tijdschriften. Ze ontvangt hiervoor in 2015 van de Vlaamse overheid een subsidie van ongeveer 1 miljoen euro. Ja, ook daar is een besparing noodzakelijk geweest van bijna 1,1 miljoen euro naar 1.050.000 euro en dus moeten er keuzes worden gemaakt. Ik durf me afvragen of dit ene project van 5000 euro nu ook niet in de taak van de

Luisterpuntbibliotheek kan worden opgenomen. Ik ken de werking van die bibliotheek goed en ik heb mijn boek 'Bastaard. Het verhaal van een Brusselaar' ingelezen en ik kan u bevestigen dat dit drie tot vijf sessies in beslag neemt. Ik heb daar geen vergoeding voor gekregen noch gevraagd, maar dat komt waarschijnlijk omdat ik geen echte auteur ben.

Toch kan ik me moeilijk voorstellen dat, door het bundelen van krachten, doelstellingen en middelen van de verschillende verenigingen, organisaties en het VFL en door overleg met bijvoorbeeld de Vlaamse auteursvereniging, aan de concrete gestelde vraag geen mouw kan worden gepast. Ik wil de organisaties met een specifieke opdracht voor blinden en slechtzienden die worden gesubsidieerd door Vlaanderen, opsommen. Er is de Luisterpuntbibliotheek, maar ook Blindenzorg Licht en Liefde, Transkript, Zorgbib Rode Kruis Vlaanderen en ten slotte Vebes, die samen van een terechte steun van de Vlaamse overheid kunnen genieten van meer dan 3 miljoen euro.

Het is niet zo dat het Vlaams Fonds voor de Letteren geen aandacht meer heeft voor moeilijke doelgroepen, zelfs binnen de auteurslezingen. De mogelijke organisatoren werden sterk uitgebreid naar de sociaal-culturele en de welzijnssector, waardoor nu veel meer organisaties – met name rusthuizen, ziekenhuizen, verenigingen waarin armen het woord nemen, enzovoort – aan bod kunnen komen.

Op deze wijze bouwt het VFL haar doel- en kansengroepenwerking systematisch en duurzaam uit. In de volgende beheersovereenkomst zal uiteraard ook aandacht worden besteed aan mensen met een leesbeperking. Ik noteer hier wel bij dat het VFL op dit ogenblik al pleit voor een meer algemene omschrijving waarbij bijzondere aandacht voor kansen- en doelgroepen en diversiteit zo breed en kwalitatief mogelijk wordt ingevuld en niet voor een gedetailleerde en exhaustieve opsomming in de beheersovereenkomst van exact welke projecten allemaal ondersteuning verdienen. Ik meen dat dit een goed uitgangspunt is voor een toekomstig debat.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp-a): Voorzitter, minister, ik dank u voor uw antwoord, maar het stelt me eigenlijk niet gerust. U vindt het belangrijk genoeg, ik heb u niet horen twijfelen aan het belang van wat de Luisterpuntbibliotheek doet. Wel zegt u dat ze door een andere samenwerking andere middelen zullen moeten zoeken om dit te kunnen realiseren en dat vind ik een beetje vreemd. U zegt zelf dat het om een klein bedrag gaat, niet om een groot. Met dat bedrag worden auteurs betaald die de audio inlezen. Het gaat bovendien om een heel zwakke groep die hiervan het slachtoffer zal worden. We zouden dan toch van het Vlaams Fonds mogen verwachten dat hier een mouw aan wordt gepast in plaats van nogmaals voor extra rompslomp te zorgen om de nodige middelen te vinden. Het gaat eigenlijk ook om een principiële keuze.

U zegt zelf over de beheersovereenkomst dat het Vlaams Fonds nu al vragende partij is voor een meer algemene omschrijving. In dit geval zou er juist een specifieke omschrijving moeten zijn in de beheersovereenkomst. Het gaat immers om zwakkere, heel kwetsbare groepen. Ik vind dat u daarvoor zou moeten pleiten. Het behoort eigenlijk tot de taken van het Vlaams Fonds en het gaat om een klein bedrag. U zou ervoor moeten pleiten dat het Vlaams Fonds dit initiatief wel zal steunen. Het komt ten goede van de auteurs. De oplossing die u aanreikt, lijkt me iets te omslachtig en ontslaat het Vlaams Fonds van het nemen van zijn verantwoordelijkheid en daarmee kan ik het niet eens zijn.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: We moeten het probleem ook niet groter maken dan het is. Voor 2015 is er gelukkig nog een oplossing. Ik denk dat enerzijds mijn contacten

met het Vlaams Fonds over dit ene punt nuttige oplossingen voor de toekomst kunnen brengen. Ik sluit dat niet uit. Anderzijds nemen we dit ook mee in de globale herziening van de beheersovereenkomst voor 2016. Ik wil het nietodeloos ingewikkeld maken, maar ik sluit niet uit dat we in een samenwerkingsverband met de andere spelers die ik heb opgenoemd, een oplossing kunnen vinden. Ik wil met andere woorden zeker aan een oplossing werken. Hoe, wat en met welke partners: daar hebben we nog tijd voor. We kunnen elkaar zeker vinden in het feit dat er een oplossing moet worden gevonden.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp-a): Hebt u daarvoor een timing?

Minister Sven Gatz: Het is eigenlijk eenvoudig. Aangezien er zich voor dit jaar gelukkig nog geen probleem stelt, hebben we nog tijd om het in de komende maanden op te lossen. Hopelijk kunnen we de zaken dan weer geregeld krijgen voor 2016. Het is een normale timing, ik leg geen deadline vast, want dat heeft weinig zin.

De voorzitter: Voor de volledigheid: op 28 mei komen de mensen van het Vlaams Fonds voor de Letteren hun jaarverslag hier voorstellen en ook de aandachtspunten die ze graag ingevuld zien in de nieuwe beheersovereenkomst. Dat lijkt me het ideale moment om deze vragen rechtstreeks te stellen. Het betreft trouwens een beleidskeuze die het VFL intern heeft gemaakt.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het voortbestaan van de lokale jeugdraden – 1820 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp-a): Voorzitter, minister, in het regeerakkoord lezen we het volgende: "We stimuleren de inspraak van kinderen en jongeren in het lokale jeugdbeleid." Een lokale jeugdraad is daarbij het absolute minimum van participatie. Niemand ontkent het belang van een lokale jeugdraad. Bovendien zetelen in een jeugdraad ook een mix van zowel mensen uit het jeugdwerk als de jeugd zelf. Op die manier wordt er naar beide partijen geluisterd en worden hun behoeftes, noden en aanbevelingen kenbaar gemaakt. Het bestaan van die mix is uiteraard ontzettend belangrijk.

De subsidiestroom voor het lokaal jeugdbeleid wordt geïntegreerd in het Gemeentefonds en het decreet Lokaal Jeugdbeleid houdt daarmee op te bestaan, althans voor de Vlaamse gemeenten die niet onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) vallen of faciliteitengemeenten zijn. Op die manier heeft de lokale jeugdraad in die gemeenten geen decretale verankering meer en worden gemeenten niet langer verplicht om een jeugdraad te hebben.

In het antwoord van u op de vraag om uitleg van collega Meremans over de inspraak van kinderen en jongeren in het beleid, verzekerde u dat u voor een verankering van de lokale jeugdraden blijft. Op de afgelopen rondetafel 'Goe Gespeeld!' van vorige maand had u het in uw openingspeech over de lokale jeugdraden en de verankering ervan in het lokaal jeugdbeleid. De gemeenten zouden verplicht worden advies te vragen aan de jeugdraad.

Minister, hoe ziet u het verplicht advies vragen aan lokale jeugdraden? Is een adviesplicht op het meerjarenplan van een gemeente niet te beperkend als

adviesplicht? Volstaat dit als decretale verankering? Zal dit voldoende zijn om gemeenten te verplichten een jeugdraad te blijven hebben?

Wat met de samenstelling van jeugdraden? Blijft u stimuleren dat zowel jeugdwerk als jongeren hier deel van uitmaken? Hoe zult u dat doen? Blijven de jeugdraden ondersteuning krijgen van een ambtenaar?

Wat met andere participatieve initiatieven? Hoe zult u die blijven stimuleren en ondersteunen zonder het decreet als hefboom?

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Voorzitter, mevrouw Soens, u verwijst correct naar een vraag om uitleg van de heer Meremans. U hebt er ook het regeerakkoord bijgehaald, ik wil zelfs verwijzen naar de beleidsnota waarin de minister het belang en de waarde benadrukt van de inspraak van kinderen en jongeren in het beleid. We hebben met onze fractie ook al bij herhaling benadrukt dat dit absoluut noodzakelijk is.

Wat ik niet correct vind, is dat u stelt dat het volledige decreet Lokaal Jeugd-beleid zal ophouden te bestaan voor gemeenten die niet onder de bevoegdheid van de VGC vallen en voor de faciliteitengemeenten. Ik vind dat een beeld dat al te vaak wordt opgehangen door de oppositie, maar dat niet correct is. We hebben van nabij opgevolgd welke wijzigingen er worden voorgesteld om het decreet Lokaal Jeugdbeleid aan te passen naar aanleiding van de overheveling van de sectorale middelen naar het Gemeentefonds.

Collega's, zoals ik het lees, blijft er ook na de voorgestelde wijziging een decretale verankering van de lokale jeugdraad bestaan. Graag kreeg ik hierover nog wat meer informatie van de minister.

Mevrouw Soens zal waarschijnlijk zeggen dat doordat de subsidiestroom wegvalt er geen straf meer kan volgen, wat ertoe kan leiden dat er geen inspraak meer zou worden getolereerd. Ik weiger mee te doen aan dit doemdenken. Er zijn nog heel veel sp.a-mandatarissen die mee trekken aan het lokale beleid. Het getuigt dan ook van heel weinig vertrouwen in de eigen mandatarissen.

Bovendien moet de jeugdraad zelf ook op zijn strepen staan. De jeugdraad moet zelf ook opkomen voor zijn rechten en plichten. Als de jeugdraad zichzelf respecteert en als de gemeente zichzelf respecteert, dan kunnen ze het niet maken dat er geen lokaal jeugdbeleid is en dat er geen lokale jeugdraad zou zijn.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

De heer Imade Annouri (Groen): Voorzitter, minister, ik sluit me graag aan bij de vraag van mevrouw Soens. Ik wil er nog enkele opmerkingen en vragen aan toevoegen. Het decreet Lokaal Jeugdbeleid verdwijnt zo goed als helemaal. Dit betekent dat het kader grondig verandert. U legt heel veel vertrouwen bij de lokale besturen. Ook wij juichen die lokale autonomie toe, maar ik plaats er een grote 'maar' bij.

Lokale besturen zouden voeling moeten hebben met wat leeft op lokaal vlak, maar hoe zit het bijvoorbeeld met de kredietwaardigheid van de gemeenten, van de lokale besturen? Wanneer we het hebben over de toekomst van het lokaal jeugdbeleid gaat het niet per se over slechte intenties of over wantrouwen, maar puur over budgettaire keuzes. De gemeenten streven een dubbel evenwicht na in hun begroting: één op jaarbasis en één op zes jaar.

Uit cijfers die werden getoond op de studiedag over lokaal jeugdbeleid blijkt dat dit voor 20 procent van de gemeenten een probleem vormt. 20 procent, dat is

één op vijf. Welk bestuur zal in dergelijke budgettaire precieze tijden kunnen garanderen dat het dezelfde middelen zal besteden aan lokaal jeugdbeleid? Vertrouwen moet er zijn, maar hoe kunnen we dit hebben als er geen controle meer is op de beleidsprioriteiten in de meerjarenplanning? Eigenlijk is de situatie nu even simpel als zorgwekkend. De middelen gaan allemaal in één grote pot, en de gemeente kan ermee doen wat ze wil. Uit onderzoek blijkt dat de financiële situatie voor heel wat gemeenten enorm precieze is. Ze zullen dus een keuze moeten maken, en dat is de essentie van de problematiek.

Minister, u haalt heel vaak het argument aan van de autonomie van lokale besturen, die op een democratische wijze zijn verkozen. Dat is heel terecht, maar de doelgroep waarover we hier spreken, namelijk jongeren en kinderen, kunnen niet allemaal stemmen. Wat mij betreft geldt dat argument niet voor hen. Zij kunnen zich niet op een democratische wijze uiten. Daarom is het belangrijk hun inspraak op een andere manier te garanderen. De lokale jeugdraad is daartoe een middel. Dat verdient ondersteuning vanuit de gemeente en moet op een of andere manier gegarandeerd kunnen worden. U hebt al verschillende keren gezegd dat de lokale jeugdraad decretaal verankerd blijft. Gemeenten moeten advies vragen aan de lokale jeugdraad, maar wat als die er niet meer is? Wat als de ondersteuning en de middelen onvoldoende blijken te zijn voor het voortbestaan ervan? Collega Van Eetvelde, lokale autonomie kan zowel een vloek als een zegen zijn, maar om er een zegen van te maken is er nood aan sterke schouders voor jeugd. Dat kan zowel lokaal als op Vlaams niveau.

Minister, hoe ziet u dat precies? Welke garanties zijn er voor het voortbestaan van de lokale jeugdraden? In verband met het monitoringsprincipe dat u naar voren schuift om de beslissing van de overheid in kaart te brengen, wat kan er worden gedaan na monitoring? Is het kwaad dan niet al geschied? Blijft het niet enkel bij het vaststellen dat het kalf dan al verdrongen zal zijn? Een laatste vraag: we staan voor verschillende uitdagingen. Wat mij betreft is de belangrijkste daarvan hoe een draagvlak te bouwen is voor lokaal jeugdwerk en beleid. Ook daarover had ik graag uw visie gehoord.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

De heer Joris Poschet (CD&V): Ik ga een beetje misbruik maken van de vraag van mijn collega over jeugdraden om een bijvraag te stellen in verband met de Brusselse jeugdraden, het jongste gewest van heel het land, en een zeer waardevol gewest. Ik heb al eens een vraag gesteld over hoeveel Nederlandstalige jeugdraden er zijn. Het zijn er heel weinig. We weten ook dat de demografische omstandigheden en de kritische massa voor een Nederlandstalige jeugdraad niet in elke gemeente aanwezig is. Daarover moeten we ook eerlijk over zijn. Minister, ik had toch graag geweten hoe u daar nog verder rond zult werken in Brussel. Zult u daarrond nog promotie maken of kunt u met de VGC samenwerken om verder te werken aan de uitbouw van lokale jeugdraden, aangezien de situatie in Brussel en in de faciliteitengemeenten op wettelijk vlak niet zal veranderen?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mevrouw Soens, ik moet u feliciteren. Het is sedert de vinkenzettingen geleden dat er in dit parlement nog eens een positief intimerend publiek in de zaal is, die uw zaak voluit kracht kan bijzetten. De goede verstaander zal begrepen hebben dat het over het voortbestaan van de lokale jeugdraden gaat.

Zoals ik al eerder aangaf, onder meer in deze commissie, hecht ik veel belang aan de participatie van kinderen en jongeren aan het jeugdbeleid. In mijn beleidsnota zeg ik daarover het volgende: "Om het gemeentelijk jeugdbeleid

gestalte te geven richten vele gemeenten ook een jeugdraad op. Ik hecht heel veel belang aan een lokale jeugdraad. Het is de plaats bij uitstek om van het lokale bestuur voldoende aandacht en steun af te dwingen voor de ondersteuning van de jeugd en jeugdorganisaties. Het is de plaats om inspraak te krijgen en te leren participeren aan het beleid." Ik kan dit alleen maar herhalen.

Belangrijker is het volgende: niet alleen het hebben van een jeugdraad blijft daarom een decretale verplichting, maar ook het vragen om advies blijft verplicht. Deze verplichting tot adviesvraag blijft echter niet beperkt tot de opmaak van het meerjarenplan. Het ontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten houdende de subsidiëring aan de lokale besturen legt de verplichting op advies te vragen over alle aangelegenheden die betrekking hebben op het jeugdbeleid, en uiteraard kan een jeugdraad altijd op eigen initiatief advies uitbrengen. Ik wil nogmaals benadrukken – het is algemener, maar het is volgens mij geen slecht argument – dat naast het decreet op het lokaal jeugdbeleid, waarover we de voorbije maanden al veel discussies hebben gevoerd en wellicht nog zullen voeren, ook de cultuurpactwetgeving gemeentebesturen aanzet tot het verlenen van inspraak.

De Cultuurpactwetgeving stelt namelijk dat de gemeentebesturen alle erkende representatieve verenigingen en alle ideologische en filosofische strekkingen moeten betrekken bij de voorbereiding en de uitvoering van het cultuurbeleid, en daaronder wordt ook het jeugdbeleid verstaan. Met dat doel dienen zij een beroep te doen op passende bestaande of op te richten organen en structuren, met het oog op inspraak of advies.

Het kan bovendien ook niet voldoende worden benadrukt dat nog voor de verplichting tot het hebben van een jeugdraad destijds werd ingeschreven in de Vlaamse regelgeving, de meeste lokale besturen al over een jeugdraad beschikten. Dat bewijst nogmaals dat zij dat belangrijk vonden, en dat volgens mij vandaag nog altijd vinden. Uiteraard zal de toekomst moeten uitwijzen of het wegvallen van een decretaal kader voor een grote verandering of trendbreuk zal zorgen. Ik heb er alvast alle vertrouwen in dat lokale besturen verder zullen werken aan een beleid waarin inspraak van kinderen, jongeren en hun verenigingen een plaats krijgt. Zoals eerder gezegd, zal ook de monitoring van het lokaal beleid, waarover concrete afspraken werden gemaakt tussen gemeentebesturen en de Vlaamse overheid binnen de werkgroep vrije tijd van de commissie decentralisatie, moeten uitwijzen welke plaats jeugd raden krijgen binnen het lokaal beleid. De uitvoering van de volgende meting, dus de eenmeting – want er bestaat al een nulmeting – met betrekking tot het lokaal jeugdbeleid is gepland voor 2016.

Hoe een jeugdraad het best wordt samengesteld, valt moeilijk te bepalen door Vlaanderen. Dat hangt sterk af van de lokale context. In veel gemeenten is de jeugdraad slechts één instrument om de betrokkenheid van kinderen en jongeren vorm te geven en worden diverse doelgroepen op even diverse manieren betrokken bij het beleid. Beleidsparticipatie is dus een verhaal dat breder gaat dan louter adviesraden. Hoe en door wie een lokale jeugdraad het best wordt ondersteund, behoort ook tot de lokale autonomie. Het decreet bepaalt dat een gemeentebestuur moet vastleggen hoe het zijn jeugdraad zal ondersteunen. De financiering van organisaties die inzetten op de ondersteuning van lokale jeugd raden en andere participatie-initiatieven, was nooit rechtstreeks verbonden aan het decreet Lokaal Jeugdbeleid, en komt dus niet in het gedrang met het wijzigen van dit decreet. Al vele jaren ontvangen een aantal organisaties subsidies om lokale besturen te ondersteunen bij het organiseren van participatie van kinderen en jongeren. Zij ontwikkelen methodieken, bieden trajectbegeleiding aan, verspreiden goede praktijken en dergelijke meer. Ook jeugd-raden kunnen op die ondersteuning blijven rekenen. De Vereniging Vlaamse Jeugddiensten (VVJ) heeft daartoe een specifieke opdracht. Dit alles wordt gefinancierd op basis van het decreet houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid.

Verder zal ik, zoals ik u in mijn beleidsnota heb meegegeven, gemeenten blijven stimuleren om werk te maken van een goed jeugd beleid, waarbij de betrokkenheid van kinderen en jongeren bij dit beleid centraal staat. De oproep voor de prijs Jeugdgemeente van Vlaanderen is ondertussen gelanceerd. Jeugd raden worden ertoe opgeroepen hun gemeentebestuur voor te dragen voor die prijs. Een van de criteria waaraan de dossiers kunnen worden getoetst, is hoe de gemeente concreet werk maakt van participatie van kinderen en jongeren aan het beleid. Ik sta erop dat goede voorbeelden, knappe en inspirerende projecten die jeugd raden opnemen in hun voordracht, worden verzameld en verspreid, en zo ook voor andere gemeenten toegankelijk worden gemaakt. Ook het label kindvriendelijke steden en gemeenten is een belangrijk instrument om kwaliteitsvol jeugd beleid verder te stimuleren en te ondersteunen. Ook daarbij vormt de participatie van kinderen en jongeren aan het beleid een cruciale toetssteen.

Wat tot slot de specifieke invalshoek van Brussel betreft: het lijkt me zinvol dat we met de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) het nodige overleg plegen om te bekijken hoe zij in haar beleidsprioriteiten mogelijk – want ik kan me daar niet eenzijdig over uitspreken – de verdere oprichting in de toekomst van jeugd raden in de gemeenten tot een van haar speerpunten kan maken. Dat lijkt me een zinvolle startpositie, na uw terechte schriftelijke vraag. Het antwoord op die vraag is onderweg.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp-a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Kijk, een derde van onze samenleving is jonger dan 30. Een pak daarvan is nog geen 18. Zij kunnen dus ook niet stemmen en kunnen in ieder geval op die manier niet wegen op het beleid. Een lokale jeugd raad is daarom de basis van participatie voor kinderen en jongeren.

Ik heb de vrees – en dat leeft ook bij de lokale jeugd raden zelf – dat ze zullen worden afgeschaft. Ik zou dan ook willen vragen dat u echt heel veel duidelijkheid verschaft aan die lokale jeugd raden dat ze kunnen blijven bestaan. De N-VA zegt wel dat het decreet Lokaal Jeugd beleid blijft bestaan, en dat daar ook in wordt opgenomen dat de jeugd raad moet blijven bestaan, maar aangezien ik niet word betrokken bij de beslissingen of de onderhandelingen van de regering, kan ik dus ook niet weten hoe dat er voorlopig precies zal uitzien.

U zegt dat de Cultuurpactwetgeving ervoor zal zorgen dat ook jongeren nog steeds worden betrokken, maar dat gaat enkel over erkende verenigingen. In een jeugd raad zitten ook een aantal jongeren die niet georganiseerd zijn. Hoe zult u ervoor zorgen dat ook zij een stem kunnen geven met betrekking tot het beleid?

Tot slot zegt u de inspraak van jongeren en kinderen te zullen blijven stimuleren, maar waarmee? Alle incentives vanuit Vlaanderen ten opzichte van het lokaal jeugd beleid verdwijnen. U zit dus niet meer aan het roer. U zegt dat te zullen monitoren, maar wat als blijkt dat er daadwerkelijk een probleem is? Wat zult u dan doen, want u hebt geen middelen meer in handen?

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Voorzitter, ik vind het heel jammer dat mevrouw Soens het beeld blijft ophangen dat de jeugd raad zal verdwijnen. *(Opmerkingen van mevrouw Tine Soens)*

Ik begrijp uw bezorgdheid. Absoluut. Ik heb immers ook die bekommernis. Ik stel daar ook mijn vragen over. Ik vind het echter totaal fout om constant dat beeld naar buiten te brengen, want dat is niet zo. Trouwens, de minister heeft daarnet gezegd dat er een eenmeting in 2016 komt. Geef het een kans. Ik heb

vertrouwen in de jongeren. Men zegt dat alles staat of valt met die subsidies. Voor mij is het engagement van de jongeren primordiaal. Ik zou dus zeggen: geef het toch een kans, en heb wat meer vertrouwen.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

De heer Imade Annouri (Groen): Ik wil nog eens heel duidelijk herhalen dat de vraag die ik heb gesteld, vooral geen kwestie is van een tekort aan vertrouwen. Je ziet een bepaalde situatie. Ik herhaal de cijfers van de studiedag nog eens, die heel duidelijk waren. Een vijfde van de gemeenten zal in budgettaire moeilijk vaarwater komen. Het is dus geen kwestie van een gebrek aan vertrouwen hebben: nu al vangt men bepaalde signalen op waaruit zou kunnen blijken dat jeugdcrisis in de problemen zullen komen. Dan lijkt het me de plicht van ons allen om te proberen daarop te anticiperen, om ervoor te zorgen dat dit niet gebeurt.

Minister, u stelt terecht dat we zullen zien of er een trendbreuk zal volgen, of men zal doorgaan op de goede weg. Dan meen ik echter dat we vooral nu al moeten weten op welke manier we zullen reageren als er vooral een trendbreuk in negatieve richting zit aan te komen.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

De heer Joris Poschet (CD&V): Voorzitter, ik wou me nog even aansluiten bij mevrouw Van Eetvelde. Ik betreur dus echt dat men het hier telkens opnieuw heeft over het afschaffen van de jeugdcrisis. Als dat veel wordt gezegd, dan begint dat op den duur een eigen leven te leiden, en dat lijkt me niet de bedoeling.

Minister, ik ben wel blij met uw antwoord over Brussel, en ik kijk vol verwachting uit naar het schriftelijke antwoord op mijn schriftelijke vraag.

De heer Bart Caron (Groen): Collega's, de heer Annouri volgt voor ons het jeugdbeleid, maar namens mijn fractie wil ik ook wat historisch besef meegeven met betrekking tot het Cultuurpact. Daarvoor heb ik op mijn tanden gebeten om het volgende niet te zeggen. Voor het decreet Lokaal Jeugdbeleid bestond, bestond het Cultuurpact al twintig jaar en waren er in de meeste Vlaamse gemeenten jeugdcrisis. Het is alleen opgenomen in het decreet Lokaal Jeugdbeleid om die koppige gemeenten die er geen wilden, over de brug te trekken. Ik wil dat even meegeven. Je maakt geen verplichtingen voor diegenen die het goed menen en dit willen doen, maar voor diegenen die het niet willen doen. Je maakt geen snelheidsbeperking voor diegenen die traag rijden, maar voor diegenen die snel rijden: laat dat duidelijk zijn.

Al mag het worden geactualiseerd, het Cultuurpact is en blijft een relevant instrument, dat de inspraak en de participatie met betrekking tot culturele materies garandeert, zij het formeel, maar niet in de praktijk, omdat het niet afdwingbaar is. Ik geef enkele voorbeelden. Ik moet ter zake even mijn hart luchten. Ik heb in een vorige legislatuur diverse zaken ingeleid bij de Cultuurpactcommissie. Een notoir iemand in de zaal kan daarvan getuigen: zij is vandaag de nieuwe voorzitter van de Cultuurpactcommissie. Minister, het ging trouwens over klachten over de samenstelling van een aantal raden van bestuur van grote kunsteninstellingen. De vorige minister van Cultuur had het Cultuurpact niet gevolgd. Ik heb ter zake ook gelijk gekregen van de Cultuurpactcommissie, maar de Vlaamse Regering heeft het nodig geacht om dat naast zich neer te leggen. Als gevolg daarvan heeft men heel wat klachten van gemeenten na de vorige gemeenteraadsverkiezingen met betrekking tot de samenstelling van lokale jeugdcrisis en besturen van lokale culturele en jeugdorganisaties ook vrolijk fluitend naast zich neergelegd. Als dat de toekomst

moet zijn, dan is dat niet de goede toekomst. Ik wil met u graag pleiten voor een nieuw Cultuurpact, maar daar zijn we vandaag niet aan toe, want dat is federale materie en dat kunnen we zomaar niet doen. Ik wil maar zeggen: laten we elkaar ook geen rad voor de ogen draaien. Zo eenvoudig is het niet. Ik herhaal vooral die ene bedenking die ik heb gemaakt: je plaatst geen verkeersdrempel of verkeersbord voor diegene die traag rijdt.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik wil benadrukken dat we er niet mogen van uitgaan dat er zaken zijn opgericht omdat er een plicht bestond om dat te doen. Het gaat dan evengoed over de bibliotheekplicht als over de oprichting van de jeugdgraden. Men heeft die in de meeste gevallen opgericht omdat men er inhoudelijk belang aan hechtte dat dit uit vrije wil gebeurt. Er is ook nooit een sanctie geweest. Wij zitten hier niet in het strafrecht, maar in het administratief recht. We hebben wel met stimulansen gewerkt. De laatste veertig jaar in het algemeen en de laatste vijftien jaar in het bijzonder is er gewerkt om al die lokale partners zoals jeugdraad, bibliotheek of cultureel centrum te stimuleren. Vlaanderen haalt geen 100 procent, maar wel een grote onderscheiding, want we halen meer dan 95 procent. Dat is de kracht van het beleid waardoor we nu kunnen zeggen dat we met alle stimulansen en met het eigen draagvlak verder kunnen.

Mijnheer Annouri, ik doe niet graag aan een 'wat als'-politiek. Ik vind dat een heel leuke serie op televisie, maar ik probeer evenwichtige beslissingen te nemen en daarbij de risico's voldoende in te schatten. Indien in een 'wat als'-beleid de zaken werkelijk aan een hoog tempo fout zouden lopen, dan zullen u en anderen mijn eerste bondgenoten zijn om verder in te grijpen maar ik denk niet dat het nodig zal zijn, u denkt dat wel. Zo kunnen we deze discussie nog maanden voortzetten. Dat deert mij niet, maar ik betwijfel of het zinvol is.

Los van de discussie over de onduidelijkheid ben ik van plan om een apart schrijven te richten aan de gemeentebesturen om heel duidelijk de krachtpunten van mijn antwoord, vooral over de decretale verplichting en de verplichting om advies te vragen, mee te delen. Ik wil dat daar geen enkele onduidelijkheid over ontstaat. Uiteraard wil ik niet in het vaarwater van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten of andere komen. Het kan echter helpen de nodige duidelijkheid te creëren. Op die manier kunnen we ook de rechtstreekse communicatielijn tussen de gemeentebesturen en de minister van Jeugd maximaal open houden.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp-a): Minister, ik ben blij met uw laatste antwoord, namelijk dat u duidelijkheid zult verschaffen aan de gemeenten. Hopelijk doet u dat aan de jeugdgraden. Ik heb vertrouwen in jongeren, absoluut maar niet altijd in lokale besturen, en zeker niet in de budgettaire context van vandaag, zoals ook de heer Annouri zegt.

Minister, ik wil u vragen om te garanderen dat de jeugdgraden niet worden afgeschaft. Wat die stimulansen betreft, zit u niet meer aan het roer als blijkt dat er effectief iets fout loopt.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

De heer Imade Annouri (Groen): Minister, u geeft aan dat u niet aan een 'wat als'-politiek doet. Fair enough, ik vind dat zelfs een heel goede houding. Ik ben het daar volledig mee eens. Maar ik heb jammer genoeg geen DeLorean waarmee ik naar de toekomst kan gaan om te zien wat er zal gebeuren. Ik beweer zeker niet dat dit wel zo zal zijn. Ik geef gewoon een heel duidelijk

signaal dat het fout kan gaan en dat daar zeker over nagedacht moet worden. We moeten vermijden dat we in een probleemsituatie terechtkomen waarvoor we voorzorgsmaatregelen hadden kunnen nemen.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Mevrouw Soens, alle wijzigingen die gebeuren aan het decreet, kunt u volgen via de documenten van de Vlaamse Regering.

De voorzitter: Het voorontwerp van decreet staat op de website van het Vlaams Parlement, het gaat dan over laatste versie zoals opgestuurd naar de Raad van State.

Mevrouw Tine Soens (sp-a): Het gaat over de subsidiëring van de lokale besturen, er staat toch niets over het decreet over de lokale jeugdleden.

De voorzitter: Het gaat over het decreet dat allerlei bepalingen betreft die ingrijpen in andere separate lokale decreten die er zijn. Het is één wijzigingsdecreet dat een impact heeft op elf sectorale terreinen.

De vraag om uitleg is afgehandeld.